6/1

Előterjesztés

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete számára

Előterjesztő: Sántha Péterné alpolgármester	
A képviselő-testületi ülés időpontja: 2016. május 05.	.....sz. napirend
Tárgy: **Javaslat a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés elfogadására**	
A napirendet nyílt ülésen kell tárgyalni, a határozat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.	

ELŐKÉSZÍTŐ SZERVEZETI EGYSÉG: HUMÁNSZOLGÁLTATÁSI ÜGYOSZTÁLY HUMÁNKAPCSOLATI IRODA

KÉSZÍTETTE: POKORNYI VIKTÓRIA, MOGYORÓ ANITA

PÉNZÜGYI FEDEZETET IGÉNYEL/NEM IGÉNYEL, IGAZOLÁS:

JOGI KONTROLL:

BETERJESZTÉSRE ALKALMAS:

DANADA- RIMÁN EDINA
JEGYZŐ
TARTÓS TÁVOLLÉTÉBEN

DR. MÉSZÁR ERIKA
ALJEGYZŐ

Városgazdálkodási és Pénzügyi Bizottság véleményezi

Emberi Erőforrás Bizottság véleményezi X

Határozati javaslat a bizottság számára:

Az Emberi Erőforrás Bizottság javasolja a Képviselő-testületnek az előterjesztés megtárgyalását.

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Tényállás és a döntés tatalmának részletes ismertetése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény előírja a települési önkormányzat számára átfogó értékelés készítését a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról. A jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészült a 2015. évre vonatkozó átfogó értékelés, melyet a törvényi előírás szerint megtárgyalását és elfogadását követően a Budapest Főváros Kormányhivatala részére kell megküldeni.

2016 APR 22 17 06

II. A beterjesztés indoka

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2015. évi átfogó értékelés jogszabályban meghatározott határidőben (május 31.) történő elfogadásához a Képviselő-testület 2016. május 05. napi ülésén hozott döntése szükséges.

III. A döntés célja, pénzügyi hatása

A döntés célja a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2015. évi átfogó értékelés elfogadása. Az átfogó értékelés elfogadása pénzügyi fedezetet nem igényel.

IV. Jogszabályi környezet

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv) 23. § (5) bekezdés 11. pontjában foglaltak szerint a kerületi önkormányzat feladata különösen a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások biztosítása.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a Képviselő–testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rend. 10. sz. mellékletében meghatározottak szerint az alábbiak:

- a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
  - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
  - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
  - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
  - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
  - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok,
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések),

- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

Kérem az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy

elfogadja a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló, az előterjesztés mellékletét képező átfogó értékelést.

Felelős: polgármester
Határidő: 2016. május 05.

A döntés végrehajtását végző szervezeti egység: Humánszolgáltatási Ügyosztály Humánkapcsolati Iroda.

Budapest, 2016. április 25.

Sántha Péterné
alpolgármester

Törvényességi ellenőrzés:
Danada-Rimán Edina
jegyző
nevében és megbízásából:

dr. Mészár Erika
aljegyző

2016 ÁPR 25.

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat

2015. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés

Tartalomjegyzék

1. Budapest Józsefváros lakosságának demográfiai mutatói 2
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások bemutatása 4

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 5
2.2. Óvodáztatási támogatás 7
2.3. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli és természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok 7
2.4. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó adatok 10

3. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása 11

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata 11
3.2. Gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok 17
3.2.1. Gyermekek napközbeni ellátása 17
3.2.2. Gyermekek átmeneti otthona 22

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása 25

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása 26

6. Gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetések száma és okai 27

7. Települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés 31

7.1. Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ és a civil szervezetek közötti együttműködés 31
7.2. Kapocs Ifjúsági Önsegítő Szolgálat 32
7.3.MTK 34
7.4. Félúton Alapítvány 34
7.5. Önkormányzati pályázatok 35

Bevezető

Az átfogó értékelés elkészítését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése írja elő. A tartalmi követelményeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete tartalmazza.

1. BUDAPEST JÓZSEFVÁROS LAKOSSÁGÁNAK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

Társadalmi összetétel, szociális helyzet jellemzői

Józsefváros Budapest egyik centrális elhelyezkedésű sokféle társadalmi problémát felvonultató területe, mely a Főváros egyik legnépesebb kerületei közé tartozik. Lakosságszámát és nagyságát tekintve közepes méretű kerületnek számít. VIII. kerületi lakcímmel rendelkező lakosok száma 80.651 fő, ebből bejelentett lakóhellyel rendelkező lakosok száma 70.251 fő, bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező lakosok száma 10.400 fő.

A gyermekvédelmi feladatok a 0–25 éves korosztályt érintik, ezen korosztály adatai:

	0-3 év	**4-6 év**	**7-14 év**	**15-18 év**	**19-25 év**
Lakóhely	1560	1671	3567	1661	4589
Tartózkodási hely	119	270	431	193	1490
Település szintű	10	8	14	10	43
Összesen:	1689	1949	4012	1864	6122
Mindösszesen:	**15636**				

A kerületben élő családok jellemzői tekintetében különbségek figyelhetőek meg attól függően, hogy a kerület mely részében/negyedében élőkre vonatkozóan vizsgáljuk a jövedelmi és vagyoni helyzetet, az iskolázottságot, foglalkoztatottságot, illetve a lakhatási körülményeket. A Körúttól a belváros felé eső terület, a Corvin negyed, illetve a Tisztviselő-telep lakosságát tekintve elmondhatjuk, hogy polgárosodottabb, előnyösebb jövedelmi helyzettel és magasabb iskolai végzettséggel rendelkeznek a kerületnek a külső részeihez és a lakótelepen élőkhöz képest. A kerületben a régebbi, zsúfoltabb bérlakás és panel lakótelepi tömbök lakói körében nagyobb arányban fordulnak elő az alacsonyabb iskolázottsággal rendelkező, rosszabb munkaerő-piaci státuszú csoportok képviselői. A kerület az alacsonyabb társadalmi helyzetű, szegényebb bevándorló csoportok, az ország különböző régióiból a fővárosba költöző munkát keresők egyik célterülete.

A kerületben élő gyermekek és családjaik társadalmi státusza, szociális helyzete szoros összefüggést mutat a lakás, lakóház minőségével, melyben élnek. Józsefváros lakásállományára általánosságban jellemző, hogy az önkormányzati tulajdonú lakások aránya magas, a lakások kis alapterületűek, sok esetben egyszobás, alacsony komfortfokozatúak.

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ keretében integráltan biztosítja a családsegítés szolgáltatást és a gyermekjóléti központ jogszabály szerint meghatározott feladatait.

Józsefvárosban a családsegítés szolgáltatást és a gyermekjóléti központ jogszabály szerint meghatározott feladatait integrált intézményi keretek között, de külön szalmai egységben a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: JSzSzGyK) biztosítja a kerületben lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező szociálisan rászorult családok/személyek részére.

A Családsegítő Központ szakmai egységnél az elmúlt három évben a szolgáltatást igénybe vevők számát, korcsoport szerinti megoszlását, az új igénybevevőket és a forgalmat az intézmény székhelyén, valamint a hozott problémák/esetek számait az alábbi táblázatok mutatják be.

A szolgáltatást igénybe vevők száma 2013., 2014. és 2015. évben

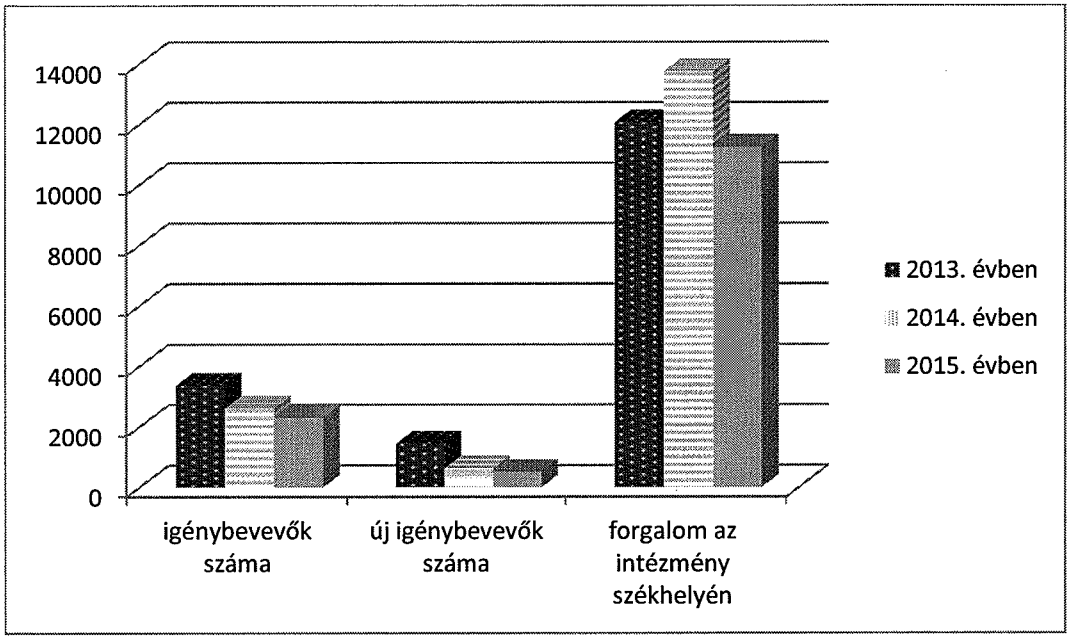

Látható a segítséget kérők számának változása, a szolgáltatást igénybevevők számának csökkenése, az ügyfélforgalom alakulása, mely az előző évekhez képest csökkent.

Szolgáltatást igénybe vevők száma korcsoport szerinti megoszlásban

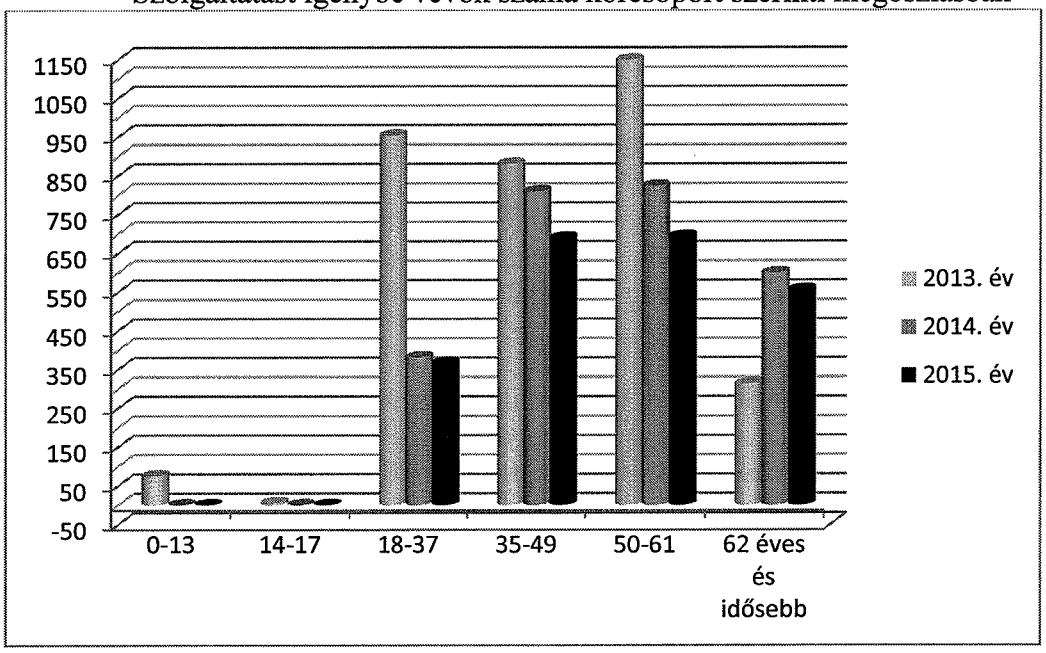

A szolgáltatást igénybe vevők korösszetételét tekintve is látható a változás, a 18-37 közötti korosztály több mint a felére csökkent, a 62 éves és idősebb korosztály aránya duplájára emelkedett.

Szolgáltatást igénybevevők problémái (esetek száma)

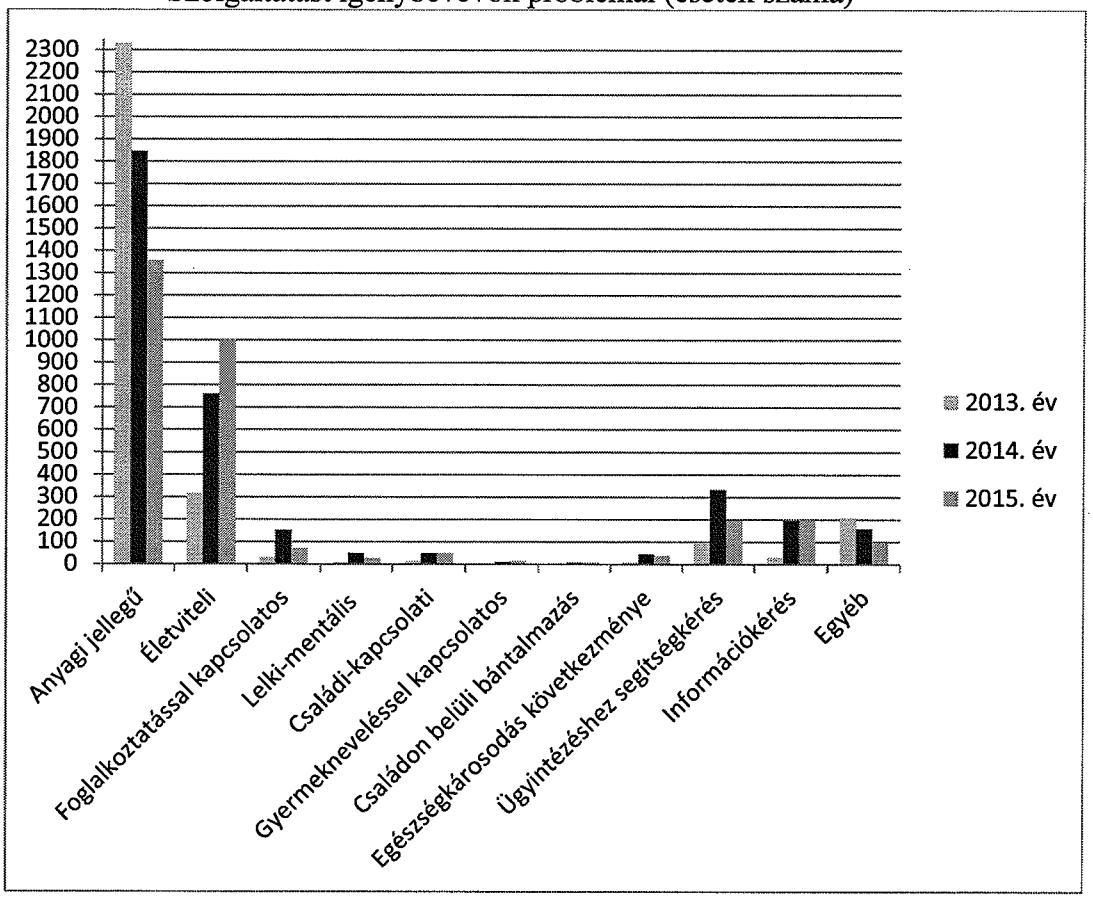

A hozott problémák, melyek a családok életében törést, fennakadást jelentenek, az elmúlt években teljesen átalakultak, jelenleg az életviteli nehézségek a legmeghatározóbbak.

A JSzSzGyK-hoz forduló szociálisan rászoruló családok nagy részére jellemző, hogy a havi jövedelmük nem fedezi a kiadásaikat, hónap végén anyagi nehézségekkel küzdenek. Továbbra is nagy problémát jelent a megfelelő lakhatás hiánya. Az intézményhez forduló ügyfelek nagy része kisméretű, zsúfolt, sötét lakásokban él. A lakásfenntartással kapcsolatos költségek és a már kialakult/felhalmozott hátralékok rendezése a háztartások egy részének komoly gondot okoz.

A szenvedélybetegségek különböző megjelenése, mely gyakran együtt jár magatartási, életvezetési/életviteli nehézségekkel, fokozottan terheli a család életét és ebből következhet elhanyagolás, bántalmazás.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

A kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok:
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, valamint az egyéb pénzbeli és természetbeni ellátások iránti kérelmek a Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal szociális ügyeket ellátó szervezeti egységénél (Családtámogatási Iroda) nyújthatóak be. A kérelmek alapján a kérelmezők jelentős része egyedülálló szülőként neveli gyermekét, alacsony iskolai végzettségű (általános iskola 8 osztálya), szakképzetlen, álláskereső vagy egészségi állapota miatt munkát vállalni nem tud; általánosságban jellemző, hogy szerény körülmények között él, rendkívül alacsony jövedelemmel rendelkező, tartósan fennálló létfenntartási gondokkal küzd.

A kérelmezők 20-30%-a önkormányzati bérlakásban él, lakásfenntartási kiadásaikat nehezen tudják fizetni, ebből kifolyólag díjhátralékkal rendelkeznek. 2015-ben 241 adósságkezelési szolgáltatásra való jogosultság iránti kérelem került benyújtásra, mely kérelmezőknek megközelítőleg 60%-a kiskorú gyermeket nevel. Megállapítható továbbá, hogy a kérelmezők többsége évek óta ügyfele az Irodának, akiknek állandósult anyagi jellegű problémáik vannak.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági feltételeit a Gyvt 19. §-a határozza meg. Formája természetbeni, jogszabályban meghatározott kedvezmények igénybevételére jogosít (pl.: étkeztetés, Erzsébet-utalvány stb.).
A kerületi hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának alakulását az alábbi táblázat mutatja be.

	HH	HHH	RGYK
2010	2330	776	3106
2011	2301	884	3185
2012	1837	1059	2896
2013	2669	1087	3044
2014	472	307	2832
2015	475	232	2615

2013 szeptemberétől a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet fogalma a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény helyett a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban: Gyvt.) került szabályozásra, definiálása teljesen új alapokra került. A 2013. évet követő számadatokat ezért nem lehet és nem célszerű összehasonlítani az előző évek adataival, hiszen a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása más szempontrendszeren alapul. A 2014. év és 2015. év adatai tekintetében a hátrányos helyzetűek számában számottevő különbség nem mutatkozik, a halmozottan hátrányos helyzetűek száma (75 fővel) csökkent, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is csökkent (217 fővel).

2013. augusztus 31-ig a közoktatási törvény szerint *hátrányos helyzetű gyermek, tanuló:* az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. 2013. szeptember 01. napjától Gyvt.-ben foglaltak szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti *a)-c)* pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság (jegyző) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. A gyámhatóság (kormányhivatal járási hivatala) a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A fenti rendelkezés a Gyvt.-be illeszti a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalmát annak érdekében, hogy a gyermek születésétől kezdődően azonos fogalomhasználat alapján tudjon eljárni az egészségügyi, a köznevelési és a szociális, illetve gyermekvédelmi ágazat. Az újraszabályozással a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet kompenzálására a korábbinál szélesebb körben nyílik lehetőség az életkor tekintetében (0-25 éves kor), a családba fogadó gyám által nevelt gyermekekre is kiterjedően. Az új szemléletű szabályozás értelmében a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságon kívül - a következők: a szülő, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) alacsony iskolai végzettsége, alacsony foglalkoztatottsága, az elégtelen lakáskörülmények, a szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben élés ténye. Amennyiben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságon kívül egy további feltétel megléte megállapítható, az a hátrányos helyzet, ha két további feltétel megvalósul, az a halmozottan hátrányos helyzet fennállását jelenti. Továbbá a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás önmagában megalapozza a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A nevelésbe vett gyermek halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül külön megállapító határozat nélkül is, hiszen ebben az esetben nincs mit mérlegelnie a gyámhatóságnak. Az utógondozói ellátásra jogosult, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt érdekében az ügyében eljáró gyámhatóság hivatalból állapítja meg a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A fogalom újraértelmezése a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak részletesebb, problémaérzékenyebb ismeretét eredményezi, pontosabb személyi és területi célzást tesz lehetővé a meglévő támogatásokban, szolgáltatásokban (például halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek gyakoribb, kiemelt családgondozása, védőnői látogatása) új támogatási lehetőségeket generál (például Biztos Kezdet Gyerekház igénybevétele) és pontosabban meghatározhatóvá teheti a jövőbeni hazai és európai uniós fejlesztések célcsoportját.

A Gyvt.-ben meghatározott gyermeki jog többek között, hogy a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez. Az új szemléletű szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése a kora gyermekkortól fiatal koráig, a minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. A törvény szerinti módosítás ennek megfelelően gyermeki jogként fogalmazza meg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jogát a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez nyújtott segítséghez és esélyeinek növeléséhez.

2015. évben 2615 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, illetve fiatal felnőtt rendszeres időközönként (augusztus, november) természetbeni támogatásra jogosult Erzsébet utalvány formájában, mely az Önkormányzat részére 2.042.128,- Ft összegű postaköltségként megjelenő kiadást eredményezett. Az elutasított kérelmek száma 2015-ben 254, melynek legfőbb oka, hogy a kérelmező családjának egy főre jutó jövedelme meghaladta a jogszabályban meghatározott jogosultsági összeghatárt.

2.2. Óvodáztatási támogatás

A támogatás rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz kötött, formája pénzbeli, 2015. évben óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek száma 36. Elutasításra került kérelmek száma 1. Az óvodáztatási támogatás a kötelező óvodáztatás bevezetését követően (2015. szeptember 01.) megszűnt.
2014. évben óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek száma 117 (2013. évben 86). Elutasításra került kérelmek száma 10.

2.3. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli és természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

a.) Pénzbeli és természetbeni ellátások

A szociális jellegű pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló jogszabályok a 2014. évben és a 2015. évben is módosultak. 2015. évben a szociális és a költségvetési törvény rendelkezései szerint jelentősen átalakult, megújult a rászorulók támogatási rendszere. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a módosításoknak köszönhetően az új szociális támogatási rendszer igazságosabbá és átláthatóbbá váljon, emellett elejét vegye a korábban gyakran tapasztalt, segélyekkel való visszaéléseknek. Továbbra is támogatásra kerültek azon személyek, akik nem képesek a munkavégzésre vagy nem kapnak munkát (még a közfoglalkoztatás keretében sem), azonban fontos, hogy a jövőben azok kapjanak támogatást, akik valóban rászorulnak. A Kormány kiemelt célkitűzései közé tartozik a családok támogatása és a gyermekvállalás elősegítése. A módosítás célja, hogy Magyarországon egy olyan támogatási rendszer alakuljon ki, amely igazodik a különböző családi élethelyzetek által jelentett életpályákhoz, ezzel is szolgálva a tervezett gyermekek megszületését. A munkabérre 2016-ban is Európa egyik legalacsonyabb adókulcsa (15%) vonatkozik, a gyermeknevelést pedig családi adókedvezménnyel segíti a Kormány.
A jogszabályváltozás alapján a szociális támogatások ketté váltak:

- állam által biztosított támogatásokra,
- önkormányzat által biztosított szociális támogatásokra.

2015. március 01. napjától az állami felelősségi körbe tartozó ellátások kormányhivatali hatáskörbe, az önkormányzati ellátások képviselő-testületi hatáskörbe kerültek. A módosítással az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai elválasztásra kerültek.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az alábbi, kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, melyek megállapítása 2015. március 01-től a kormányhivatal hatáskörébe tartoznak:

- időskorúak járadéka,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás,
- ápolási díj,
- alanyi és normatív közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A módosítást megelőzően kötelezően nyújtott szociális támogatások köréből kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás, az óvodáztatási támogatás a kötelező óvodáztatás bevezetését követően megszűntetésre került. A jogszabályváltozás alapján a kötelező ellátások körén kívül további ellátások nyújtásáról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzatok dönthetnek, a szociális törvény csupán alapelveket fogalmazott meg a települési támogatásra vonatkozóan. A támogatás egyes típusait és jogosultsági feltételeit az önkormányzatoknak 2015. február 28. napjáig rendeletben kellett meghatároznia.

Települési támogatás

A szociális törvény rendelkezései szerint a képviselő-testület a szociális törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt. A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

Rendkívüli települési támogatás

A szociális törvény rendelkezései szerint a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A rendkívüli támogatás a 2014. évi önkormányzati segély rendszerét váltotta fel. Az önkormányzati segély pénzbeli és természetbeni formában nyújtott segítséget. Pénzbeli támogatást nyújtott a létfenntartási gondokkal küzdők részére, valamint az alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadásokra. Természetbeni formája a gyermekétkeztetés, valamint a táboroztatás támogatása volt.

Önkormányzatunk a települési támogatás meghatározása során az eddig nyújtott mindegyik önkormányzati támogatás (az adósságkezelési szolgáltatás, lakásfenntartási támogatás, önkormányzati segély, valamint méltányossági közgyógyellátás) feltételrendszerét felülvizsgálta és az elmúlt évek során nyert tapasztalatok alapján újragondolásra kerültek ezen segélyezési formák. Az új rendelet megalkotásakor figyelembe vételre került, hogy a települési támogatás elsősorban a mindennapi élethez szükséges alapvető kiadásokhoz (élelmiszer, lakásfenntartási kiadások, gyógyszerköltségek) nyújtson segítséget és elsődlegesen természetbeni formában annak érdekében, hogy a segítségnyújtás valóban elérje a célját. Önkormányzatunk továbbra is fontos feladatnak tekintette a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek támogatását, a szolgáltatás feltételrendszerének átalakításával (értékhatár változatlan fenntartásával, a díjtartozás mértékének és a támogatás összegének csökkentésével, az önrész

mértékének megváltoztatásával) továbbra is biztosította ezen támogatási típust. 2015-től a jogosultsági értékhatárok összegének megtartása mellett sávosan éves segélyezési keretösszeg került meghatározásra, melynek során figyelembe lett véve az eddig nyújtott, azonban március 1-jétől megszűnő lakásfenntartási támogatás feltételrendszere, valamint a gyermekvédelmi kedvezmény összeghatára. Negyedévente kerülhet megállapításra, elsősorban természetbeni formában (utalvány, lakásfenntartási kiadásokra a szolgáltatók felé) kivételt képez ez alól a rendkívüli élethelyzetből adódó kiadások támogatása, valamint a téli fűtési támogatás, ahol továbbra is pénzbeli támogatás formájában történik a segítségnyújtás.

A települési támogatás meghatározása során elsődleges szempont volt az igazságosabb, átláthatóbb támogatási rendszer kialakítása; melynek során az Önkormányzat a szociálisan rászorult időseket, betegeket, az önhibájukon kívül keresőképtelen/szolgáltatónál tartozást felhalmozókat, a rendkívüli élethelyzetben lévőket (elemi kár, haláleset, bűncselekmény áldozata) támogatja elsődlegesen. Az elfogadott önkormányzati rendeletben

- részletesen meghatározásra került a kérelem benyújtásához szükséges dokumentumok köre, a támogatások jogosultsági feltételrendszere,
- a támogatások célzottak, a természetbeni ellátási formák szélesebb körben kerültek bevezetésre, a pénzbeli ellátások csökkentek,
- a kérelem elbírására új, a korábbinál szigorúbb és részletesebb szempontrendszer került meghatározásra, ennek során a kérelmező jövedelmi és vagyoni helyzetének, szociális körülményeinek részletesebb vizsgálata történik meg azáltal, hogy valamennyi kérelmező esetében környezettanulmány készül,
- bevezetésre került a szakmai előkészítő munkacsoport rendszere, a munkacsoport személyesen hallgatja meg a kérelmezőt és a munkacsoport tesz javaslatot a döntéshozónak a támogatás biztosítására és annak összegére, ezáltal a döntés előkészítése során szélesebb körű bevonása történik meg a szociális területen dolgozó szakembereknek.

Táboroztatási támogatás

A táboroztatási támogatásra az Önkormányzat fenntartásában lévő vagy általa működtetett oktatási-nevelési intézmény, valamint a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény vezetőjének javaslata alapján az a szociálisan rászorult gyermek jogosult, aki az Önkormányzat fenntartásában vagy működtetésében lévő oktatási-nevelési intézménybe jár vagy gyermekjóléti intézmény ellátottja, a káptalanfüredi és magyarkúti intézményi táboroztatás biztosítása érdekében. Az intézményvezető javaslatát a gyermek szociális helyzetének, intézményben nyújtott magatartásának, a gyermeket tanító pedagógusok véleményének figyelembevételével teszi meg. A táboroztatási támogatásra felhasználható keret intézmények közötti felosztásáról az oktatási-nevelési, gyermekjóléti intézmények személyekre összeállított igénye alapján a Képviselő-testület humánszolgáltatási hatásköreit gyakorló Bizottsága dönt.
2015-ben 910, 2014-ben 886 gyermek táboroztatásához járult hozzá az Önkormányzat.

Születési támogatás

Új támogatási formaként került bevezetésre. Jövedelmi viszonyra való tekintet nélkül, kérelemre a törvényes képviselő igényelheti, a VIII. kerületben érvényes lakóhellyel rendelkező újszülött gyermek születését követő harmadik hónap utolsó napjáig. A támogatás 5.000,- Ft értékű vásárlási utalvány formájában kerül kifizetésre, mely a megállapítás hónapjától számított hat hónapon belül váltható be az Önkormányzat által meghatározott Józsefváros kártya elfogadó helyeken. 2015-ben 42 fő részesült a támogatásban.

Első osztályosok támogatása

Az Önkormányzat 2013. évtől kezdődően a Budapest VIII. kerületben az adott év július 15. napján érvényes lakóhellyel rendelkező kerületi vagy kerületen kívüli köznevelési intézményben tanulmányait első alkalommal megkezdő leendő első osztályos általános iskolai tanulók részére iskolakezdési támogatást nyújt.

A támogatás az Önkormányzat által meghatározott Józsefváros kártya elfogadó helyeken (papír- írószer boltokban) tárgyév december 31. napjáig beváltható 5000 Ft értékű vásárlási utalvány formájában kerül kifizetésre. Az utalványok a diákok törvényes képviselői előzetes kiértesítése mellett a Polgármesteri Hivatalban évente augusztus 01. napja és szeptember 10. napja között kerülnek átadásra. A támogatás évente megközelítőleg 500 kisiskolás gyermeket érint.

2.4. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó adatok

Az Önkormányzat a gyermekétkeztetést az óvodákban és iskolákban a Sodexo Magyarország Kft.-vel kötött vállalkozási szerződés útján 2015. augusztus 31. napjáig, ezt követően 2015. szeptember 01. napjától a Pensió Minőségi Közétkeztetés Kft.-vel kötött vállalkozási szerződés útján, míg a bölcsődék esetében saját főzőkonyhával biztosítja.

Az évközben hatályba lépett új táplálkozási előírásoknak megfelelő egészségesebb ételek bevezetése következtében az élelmezés nyersanyagköltsége megemelkedett, ezáltal az étkezési térítési díjak is emelkedtek, Önkormányzatunk azonban a drágább ételek miatt megnövekedett költségeket átvállalta a szülőktől. A gyermekétkeztetés után fizetendő térítési díjak az Önkormányzat rendeleteiben kerülnek meghatározásra. 2015. augusztus 31-ig a bölcsődei, óvodai és általános iskolai intézmények esetében a gyermekvédelmi törvényben foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők az étkezést térítési díjmentesen vehették igénybe (100%-os kedvezmény), 50%-os kedvezményben részesült a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő három- vagy többgyermekes család vagy fogyatékos, tartósan beteg gyermeket nevelő, valamint szakközépiskolába járó és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő. 2015. szeptember 01. napjától a gyermekvédelmi törvény módosítása következtében a gyermekétkeztetés igénybevételére vonatkozó kedvezmények jogosultsági feltételei megváltoztak oly módon, hogy a bölcsődei, óvodai intézmények esetében az étkezést ingyenesen kell biztosítani a gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, három vagy többgyermekes családban él, olyan családban él, ahol a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át (89.407,- Ft-ot), nevelésbe vették. Általános iskolai tanulók esetében ingyenes étkezést kell biztosítani a gyermeknek, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, illetve azon tanulót, aki az általános iskolát követően nappali rendszerű oktatásban vesz részt és nevelésbe vették vagy utógondozói ellátásban részesül. Szakközépiskolába járó és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő vagy három vagy több gyermeket nevelő családban élő, tartósan beteg vagy fogyatékos tanuló esetében az étkezést 50%-os kedvezménynyel kell biztosítani.

A központi költségvetési támogatás 2015. évi tényadatai alapján az étkezők száma 3118 fő volt, melyből térítésmentesen étkezett 1686 fő, 50%-ot fizetett 293 fő, teljes árat fizetett 1139 fő. A központi költségvetési támogatás 2014. évi tényadatai alapján az étkezők száma 3191 fő volt, melyből térítésmentes étkezett 1601 fő, 50%-ot fizetett 347 fő, teljes árat fizetett 1243 fő.

Az Önkormányzat évek óta gondoskodik a kerületben élő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, iskoláskorú gyermekek nyári szünetben történő ingyenes étkeztetéséről, melyhez az Önkormányzat által benyújtott pályázat alapján a központi költségvetés minden évben biztosítja a fedezetet. A szünidei étkeztetés a nyári napközis tábor keretében történik, melyet 2015. évben 180 fő gyermek vett igénybe.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

A JSzSzGyK - Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: Központ) szakmai egysége a gyermekvédelem szakmai szempontjainak figyelembe vételével biztosítja a Józsefvárosban élő gyermekek és családjaik ellátását, gondozását, védi a gyermekek érdekeit, a jogszabályok előírásainak, valamint a szociális munka szakmai szabályainak figyelembe vételével. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan speciális személyes gondoskodást nyújtó ellátás, melynek célja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a családjukból kiemelt gyermekek hazagondozásának elősegítése. A Központ az alaptevékenység keretein belül szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, ezen felül speciális szolgáltatásként nyújtja az utcai és lakótelepi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, kórházi szociális munka és készenléti szolgáltatást.

A Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységének adatai

	2013.	**2014.**	**2015.**
Tevékenység típusa	**Alkalom**	**Alkalom**	**Alkalom**
információkérés	1563	1034	1321
ügyintézés	140	850	823
segítő beszélgetés	2138	1801	1611
tanácsadás	2169	1745	1218
családlátogatás	4750	3840	3011
tárgyalás	-	193	239
esetkonferencia	26	46	31
adomány	433	310	342
közvetítés más szolgáltatásba	408	176	79
örökbefogadással kapcsolatos intézkedés	0	3	3
konfliktuskezelés	140	162	112

A Központot napi rendszerességgel keresik meg olyan családok, ahol nincs szükség folyamatos gondozásra, időnkénti tanácsadás, információkérés, valamint hivatalos ügyek intézése miatt jelennek meg. Lehetőség van jogi és pszichológiai tanácsadás, családterápia, családi konzultáció, fejlesztő pedagógus, valamit mediáció igénybe vételére is.

Jogi tanácsadás

A Központban ingyenes jogi tanácsadás, jogi segítségnyújtási szolgáltatás segíti a kerületben lakók helyzetének rendezését. A szolgáltatás igénybevétele előzetes időpont egyeztetés alapján családgondozói javaslatra történik.

A 2015. évben 49 tanácsadói napon 250 fő jelent meg, az ügyek 60%-át szülői felügyeleti és tartásdíj ügyek, illetve ezek végrehajtásával kapcsolatos problémák alkották, ezen kívül lakás kiürítési peres eljárásban történő okiratkészítés (fellebbezés) és házasság felbontása miatt keresték fel a tanácsadást.

A 2014. évben 49 tanácsadói napon 226 fő jelent meg, az ügyek 60%-át gyermek elhelyezési és-tartásdíj ügyek, illetve ezek végrehajtásával kapcsolatos problémák alkották.

Pszichológiai tanácsadás
A Központ főállású tanácsadó szakpszichológus alkalmazásával biztosítja a pszichológiai tanácsadást. A gyermekeken és fiatalokon kívül a szülőket is pszichés megsegítésben részesíti. Az igénybe vétel elsősorban a családgondozók javaslata alapján történik, de növekszik azon ügyfelek száma, akik ajánlás útján vagy önkéntes alapon jelentkeznek.
A 2015. évben 122 gyermek kapott időpontot, melyből 76 rendszeresen igénybe vette a szolgáltatást. A pszichológus összesen 610 alkalommal foglalkozott a kerületben élő gyermekekkel és/vagy szüleikkel. Életkor tekintetében átlagosan 10-13 évesek, nemek szerint pedig a fiúk (60%) aránya volt magasabb. Felnőtt korú ügyfelek közül 28 fő kapott időpontot, melyből 20 igényelt rendszeres segítséget. Főbb problématípusok:

- fizikális szükségletek kielégítetlensége, bizonytalanság okozta feszültségek,
- kötődési-érzelmi zavarok,
- indulatkezelési- magatartásproblémák,
- életszakasz váltás- serdülőkori problémák,
- kortárskapcsolati zavarok,
- lelki- és fizikai bántalmazás,
- válás krízise.

A 2014. évben 72 gyermek kapott időpontot, melyből 39 rendszeresen igénybe vette a szolgáltatást. A pszichológus összesen 410 alkalommal foglalkozott a gyermekekkel.

A Központ a válsághelyzetben lévő várandós anyáknak is segítséget nyújt, melynek keretében tájékoztatást kapnak jogokról, ellátásokról, elhelyezési lehetőségekről, örökbefogadásról stb. Különös odafigyelést és segítséget igényelnek a fiatalkorú várandósok. 2015. évben 3 fiatalkorú és 4 felnőtt korú várandós kért segítséget, 2014. évben 14 esetben kértek segítséget.

A családban történő nevelkedés elősegítése érdekében a Központ segítséget nyújt gyermekek, illetve családjaik átmeneti elhelyezéshez való hozzájutásban, illetve a kiváltó ok megszüntetésében.

Családok Átmeneti Otthona
A tapasztalatok alapján Józsefvárosban évek óta problémát jelent a családok hátrányos szociális helyzete, az anyagi nehézségek, a lakhatás hiánya, a nem megfelelő lakáskörülmények. A lakhatási problémákkal a Központhoz forduló kliensek egy része nem átmeneti gondozást biztosító intézményben (családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona, anyaotthon) való elhelyezésben látja a problémája megoldását, így nem ezen intézményi típusokba való elhelyezésben kér segítséget, hanem hosszabb távú megoldást kínáló önálló lakhatási formát szeretne. A családok másik része a lakhatási problémája megoldásaként átmeneti otthonban történő elhelyezésben kér segítséget. 2015-ben 88 család jelent meg ilyen irányú segítségkéréssel, ebből 72 család (120 gyermek) gyermekeikkel együtt kérte az elhelyezést családok átmeneti otthonában vagy anyaotthonban, 16 család pedig a gyermek részére gyermekek átmeneti otthonában.

Jellemző ezen intézmények túltelítettsége, így általában nem tudnak azonnali férőhelyet biztosítani. Sokszor több hónap szükséges, mire az elhelyezésre sor kerülhet. A probléma enyhítésére az Önkormányzat 2012. évben ellátási szerződést kötött az SOS Krízis Alapítvánnyal, az Alapítvány négy fő számára biztosít - szükség esetén - férőhelyet intézményében.

A Központ nagy hangsúlyt fektet a szabadidős programok szervezésére, amely során kiemelt cél a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése, valamint, hogy olyan gyermekek is részt vehessenek ezeken a programokon, akiknek a családja anyagi nehézségek miatt ezt nem engedhetik meg maguknak.

Heti rendszerességgel megrendezett programok:
„Ügyes kezek" foglalkozás: kreatív, kézműves foglalkozások (gyöngyfűzés, origami, üvegfestés, gyertyakészítés, decoupage technika, stb.) melynek célja a kreativitás, a játék, a szórakozás, a közösségformálás biztosítása, a deviáns magatartás megelőzése. Jellemzően 10-15 gyermek vesz részt alkalmanként a foglalkozáson.

A heti rendszerességgel megszervezésre kerülő foglalkozások mellett minden évben jelentős esemény a húsvéti ünnepre (húsvéti dekorációk), anyák napjára való készülődés (Quilling kép, gyöngyből készült ékszerek készítése), a gyermeknap (Turay Ida színház – Bubamara Musical) a halloween - party (töklámpás készítése, sütés) a mikulás ünnepség megtartása és a karácsonyi ünnepre készülődés (díszek, koszorúk készítése); ezen felül számos egyéb színes programon vehettek részt a kerületi gyermekek (kirándulások, cirkuszi előadás, Föld Napja, Öko nap, bográcsozással egybekötött családi nap, múzeumi látogatás, mozi stb.).

A Központ 2015.06.16-tól- 08.19- ig a FIDÓ Szabadidőparkkal közösen nyári napközis tábort működtetett, melynek keretében naponta 15-18 gyermek napközbeni felügyelete, hasznos szabadidő eltöltése volt biztosított. Az egy hetes nyári tábor 2015.06.06-tól a Tatai táborban került megszervezésre, egy az év elején benyújtott sikeres pályázatnak köszönhetően.

A Központ munkáját fejlesztő pedagógus is segíti, aki heti két napban foglalkozik a fejlesztésre szoruló gyermekekkel, 2015-ben 49 gyermek esetében igényelték a szolgáltatást, ebből 21 gyermeknek nem volt elég a 4 hónapos fejlesztési időszak, ezért ezek a gyermekek heti rendszerességgel vettek részt a foglalkozáson.

2015-ben az MNP III. – Integrált Szociális és Városrehabilitációs Program megvalósítása folyamán a pályázat keretei között létrejött Családfejlesztő Munkacsoporttal közösen 2 család delegálására került sor. A program keretében számos támogatási forma igénybevételére van lehetőség pl. lakásfelújítás, háztartási-informatikai berendezések stb., a családok együttműködése esetén, mely során jelentős szociális-és anyagi támogatásban részesültek a családok.

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése
A Gyermekjóléti Központ tevékenységei közül kiemelkedő fontosságú a veszélyeztetettség megelőzése. Ennek keretében észlelő és jelzőrendszer működik, mely lehetővé teszi a veszélyeztető okok feltárását, a veszélyeztetettség időben történő felismerését.

2015-ben 1711 jelzés érkezett a jelzőrendszeri tagoktól. Legmagasabb számban a kormányhivatalok gyámhivatalai részéről érkezett jelzés, ezen kívül jelentős számú jelzés érkezett a közoktatási intézményektől is, melyek nagy része az igazolatlan iskolai hiányzásokra, magatartásbeli problémákra vonatkozott. A megküldött jelzések/megkeresések 354 esetben szóltak olyan családokról, akik még nem kerültek a központ látókörébe, új ügyfélként jelentek meg a gyermekvédelmi rendszerben.

Az alábbi két táblázatban bemutatásra kerül a jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma és megoszlása, valamint a Gyermekjóléti Központ által kezelt probléma típusa.

	2013.	2014.	2015.
Jelzést tevő	**Alkalom**	**Alkalom**	**Alkalom**
egészségügyi szolgáltató	82	64	46
védőnő	-	22	13
személyes gondoskodást nyújtó szoc. szolg.	42	172	179
napközbeni kisgyermek ellátást nyújtó	85	1	4
átmeneti gondozást biztosítók	60	62	97
menekülteket befogadó állomás	0	4	1
közoktatási intézmény	714	612	546
rendőrség	134	145	128
ügyészség, bíróság	12	13	12
pártfogó felügyelet	19	18	37
társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	3	4	8
áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ell. szerv	1	1	4
állampolgár	32	29	34
önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	630	547	616
munkaügyi hatóság	0	0	0

Kezelt probléma típusa	2013.	2014.	2015.
	Alkalom	**Alkalom**	**Alkalom**
gyermeknevelési	1928	2111	1275
családi konfliktus	897	162	464
szülők vagy család életvitele	1645	797	1229
szülői elhanyagolás	40	69	75
anyagi	1054	596	873
családon belüli bántalmazás	157	112	33
magatartászavar teljesítményzavar	421	203	654
fogyatékosság, retardáció	141	76	36
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	67	15	77
szenvedélybetegség	87	9	29

A veszélyeztetettség megelőzése érdekében a Központ együttműködik több intézménnyel, szervezettel, kezdeményezi és összehangolja ezek részvételét a jelzőrendszerben. 2015-ben 42 gyermek (31 család) esetében került sor esetkonferenciára, 5 család esetében szakmaközi megbeszélésre. 2014-ben 46 gyermek esetében került sor esetkonferenciára, 14 család esetében szakmaközi megbeszélésre.

Önként vállalt feladatként 2014-től kísérleti jelleggel beindult az iskolai szociális munka a kerületben, ennek keretében az intézmény családgondozói kétheti rendszerességgel személyesen felkeresik a kerületben lévő általános iskolákat. Elsődleges feladatként került meghatározásra az intézmények közötti kommunikáció gördülékenyebbé tétele, kölcsönös tájékoztatás a jogszabályi változásokról, valamint az osztályfőnökök naprakész tájékoztatása a családgondozók családdal történő együttműködéséről.

Elmondható, hogy mind az iskolák, mind a Központ sikeresnek és hatékonynak tartja az együttműködés ezen formáját. A jövőben célszerű ezen feladatellátás hosszú távú fenntartása, az intézmény részére a feladatellátásra álláshely biztosítása.

A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése
Kialakult veszélyeztetettség esetén a családgondozók elsődlegesen alapellátás keretei között teszik meg a szükséges lépéseket a megszüntetés érdekében. Cél a gyermek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok, konfliktusok csökkentése, megszűntetése. A tevékenység tervezett módon, határidővel, a gondozási tervben foglalt célok és feladatok megvalósulásának szem előtt tartásával történik, melyet szükség szerint, de legalább 6 havonta kiértékelnek, megvizsgálva a gondozás eredményességét.

A családi konfliktusok megoldását a Központ munkatársai az érintett családtagok közötti közvetítéssel, mediációval, illetve más konfliktuskezelő módszer alkalmazásával segítik elő. A Központban 3 családgondozó foglalkozik a családgondozás mellett mediációval is, ez a szolgáltatás a 2015. évben 4 gyermek (4 család) esetében vált szükségessé, elsősorban kapcsolattartási nehézségek miatt, mely 2 esetben sikeres volt, a másik 2 eset sikertelenségének oka, hogy az egyik szülő nem jelent meg a mediáción.

A Központ azokban az esetekben, amikor az alapgondozás keretein belül nem sikerül a felmerült gyermekvédelmi problémát megoldani, a veszélyeztetettség mértékének megfelelően védelembe vételi, ideiglenes hatályú elhelyezési, illetve nevelésbe vételi hatósági intézkedésre tehet javaslatot.

A Gyermekjóléti Központ 2013 - 2015. évi gondozási tevékenysége

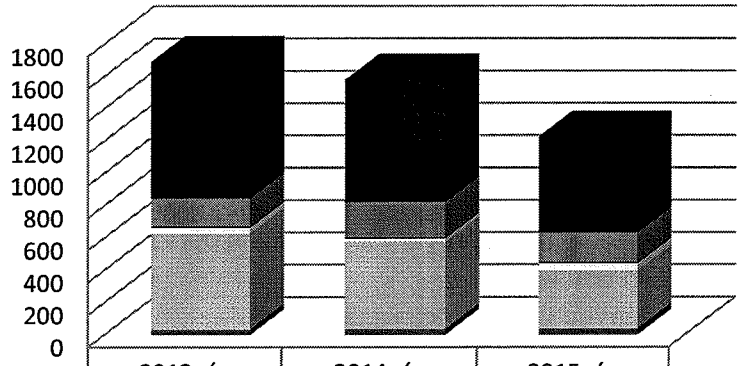

	2013. év	2014. év	2015. év
Alapellátás	846	760	595
Védelembe vétel	172	218	185
Utógondozás	8	6	4
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	35	21	45
Átmeneti nevelt	595	540	360
Tartós nevelt	35	36	38

2015.12.31. napján 2030 gyermek és fiatalkorú volt nyilvántartva ügyfélként. Tanácsadás keretében 841 gyermek esetében (345 család), alapellátás keretében 595 gyermek esetében (205 család) nyújtott a Központ segítséget.

Családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, utógondozása
A Gyermekjóléti Központ feladatai közzé tartozik a családból kiemelt gyermek visszahelyezését célzó családgondozás, melyet a családgondozók egyéni elhelyezési terv alapján végeznek. Ennek során szorosan együttműködnek a szakszolgálatokkal, gyermekotthonokkal, gyermekvédelmi gyámokkal, illetve a szülőkkel. A nevelésben lévő kiskorúak közül a jelzett időszakban 9 kiskorú került vissza a családjához, akik családjával folyamatos utógondozói tevékenységet láttak el. Több éves tapasztalat alapján elmondható, hogy nagyon kevés azon gyermekek száma, akiket átmeneti nevelésbe vétel, illetve nevelésbe vétel után sikerült hazagondozni. Ennek fő oka, hogy a bekerülés általában olyan súlyos problémákra vezethető vissza (szülői alkalmatlanság, szenvedélybetegség, pszichés problémák, hajléktalanság), amelyek megoldása szinte lehetetlen. Egyre gyakoribb jelenség, hogy szülők maguk kérik gyermekük nevelésbe vételét, erre a vizsgált időszakban 6 esetben került sor. A Központ gyámhivatali határozat alapján ellátja a családba visszahelyezett gyermek utógondozását is, melynek célja a gyermek családjába, lakókörnyezetébe történő visszailleszkedésének elősegítése.

Helyettes szülő hálózat szervezése
A Központ közreműködik a gyermekek átmeneti gondozását saját háztartásukban helyettes szülőként vállaló személyek felkutatásában, tájékoztatásukban, nyilvántartásukban. A 2015. évben erre a szolgáltatásra nem volt igény, 2014-ben 3 esetben volt erre igény.

Speciális szolgáltatások
A Gyermekjóléti Központ az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése érdekében a jogszabályi előírásoknak megfelelően az alábbi speciális szolgáltatásokat biztosítja:

Kapcsolattartási ügyelet
A kapcsolattartási ügyelet, mint gyermekjóléti alapellátás igénybevétele történhet a gyermeket gondozó szülő és a kapcsolattartásra jogosult személy közös döntése, gyámhivatali vagy bírósági döntés alapján. A szolgáltatás célja egy semleges helyszín biztosítása, mely lehetővé teszi a gyermek számára, hogy lehetőleg konfliktusmentes legyen a kapcsolattartás. Szükség esetén felügyelt kapcsolattartás megvalósítására is van lehetőség. 2015-ben 9 gyermek (7 család) vette igénybe rendszeresen a szolgáltatást összesen 43 alkalommal. Minden esetben a Központ munkatársai felügyelt kapcsolattartást biztosítottak. 2014-ben 9 család vette igénybe rendszeresen a szolgáltatást. Az igénybevételre 52 alkalommal került sor.

- Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálatot a Gyermekek Átmeneti Otthonának szakemberei biztosítják. Célja, hogy a Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) is folyamatosan biztosítsa a gyermekvédelmi szakember elérhetőségét annak érdekében, hogy krízishelyzet esetén a gyermek ne maradjon segítség, illetve ellátás nélkül.
2015-ben 17 hívás érkezett, melyből 11 konkrét segítségkérés volt. 2014-ben 16 hívás érkezett, melyből 8 volt konkrét segítségkérés. Nem volt szükség további intézkedésre egyik esetben sem.

Utcai és lakótelepi szociális munka
Az utcai és lakótelepi szociális munka keretében kerül biztosításra a nyári napközi, a táboroztatás, a gyermekek számára szervezett szabadidős és prevenciós tevékenységek. A Központ részt vesz a kerületi drogprevenciós program kidolgozásában is a Kábítószer Egyeztető Fórum keretében. A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat, mint közvetítő szervezet által meghirdetett Budapest-Józsefváros, Magdolna Negyed Program III. című városrehabilitációs projekt keretében meghirdetett mini projektek támogatására kiírt pályázaton a Központ sikeresen pályázott, így két pályázat megvalósításában is részt vett.

A Sport, szabadidő, egyéb lakossági programok témakörében a „Kölyök kuckó" mini projekt megvalósítása során színes és érdekes szabadidős programok várták az érdeklődőket pl. „Élj boldogan" rajzverseny, Ki mit tud?, Medveotthon látogatás, „Szabolcs naplója" prevenciós színdarab stb.
Bűnmegelőzés Akciók témakörben a „De nehéz az iskolatáska" mini projekt alapján pedig számos bűnmegelőzési tevékenység és program került megszervezésre pl.: csellengő fiatalokkal végzett szociális munka, bűnmegelőzési nap, teljesítménytúra, prevenciós filmklub, kamasz klub stb.
Mindkét pályázat lehetőséget adott a kerületben élő családok széles körének bevonására, változatos programokon való részvételükre.

Kórházi szociális munka
A gyermekvédelmi kórházi szociális munka a szociális válsághelyzetben lévő anyának, valamint az elhanyagolt és bántalmazott gyermeknek nyújt segítséget a veszélyeztető tényezők megelőzésében, megszüntetésében. A Központban két fő családgondozó félállásban, családgondozói ügyeleti idejében látja el a kórházi szociális munkára vonatkozó, elsődlegesen koordináló feladatokat és fogadják a VIII. kerület területén lévő gyermekkórházak, gyermekosztályok, valamint a más kerületben/városban ellátott, de VIII. kerületi lakóhellyel rendelkező kiskorúakról érkezett jelzéseket.
A Központ a 2015. évben is törekedett a kórházi szociális munkásokkal való szorosabb együttműködésre, a gyermekvédelmi észlelő-és jelzőrendszerben való részvétel erősítésére. Ennek keretében az éves gyermekvédelmi tanácskozáson a családgondozók részt vettek, előadást tartottak, illetve szakmaközi megbeszélésre került sor. A jelzett időszakban 24 kórházi jelzés érkezett. 17 gyermekkel kapcsolatban a Heim Pál Gyermek Kórháztól, 4 jelzés a Főv. Önk. Péterfy Sándor Utcai Kórház- Rendelőintézet és Baleseti Központtól, 2 a Semmelweis Egyetem I. és II. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikától, 1 pedig a Szent János Kórházból érkezett.

Kórházi jelzések megoszlása a jelzett problémák típusa szerint

	2013.	**2014.**	**2015.**
Jelzés tartalma	**Alkalom**	**Alkalom**	**Alkalom**
gyermekbántalmazás	2	7	7
elhanyagolás	7	10	6
pszichés problémák	-	9	3
magatartászavar, kapcsolati zavar	-	3	1
bódító hatású szer fogyasztása	-	3	5
várandós kiskorú	-	-	2

3.2. Gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok

3.2.1. Gyermekek napközbeni ellátása

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék (továbbiakban: JEB) 2015. augusztus 01. napjától a Képviselő-testület 136/2015. (VI.04.) számú határozata értelmében a Katica Bölcsőde JEB-hez történő csatolásával hét telephelyen összesen 492 férőhelyen biztosítja az illetékességi területén lakó-, illetve tartózkodási hellyel rendelkező családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, napközbeni gyermekjóléti alapellátás keretében napos bölcsődei szolgáltatásként.

A bölcsőde végezheti fogyatékos gyermekek korai rehabilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is. Szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig, fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésen vehet részt a bölcsődében.

A 2015. évben a bölcsődék feltöltöttsége átlagosan 91 %-os volt, mely éves szinten 447,7 fő beíratott gyermeket jelent, a gondozási napok száma összesen 92 389. A teljesült gondozási napokat figyelembe véve a kerületi bölcsődék 80%-os kihasználtsággal működtek.

A bölcsődei gondozás-nevelés célja a gyermek testi-lelki harmóniájának, kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítése. A személyi és tárgyi feltételek megteremtésével lehetőséget biztosít a kisgyermekeknek az önfeledt játékra, nyugodt pihenésre, az egészséges életmód megalapozására. Minden bölcsőde saját főzőkonyhával rendelkezik. Nagyon fontos a gyermekek egészséges táplálása, az életkornak megfelelő étrend biztosítása, melynek érdekében a szakorvosi ajánlás mellett a különböző igényeket is (diétás, vallási, illetve étel allergia szempontokat) figyelembe veszik. Az étlapok összeállítása a JEB alkalmazásában álló szakképzett dietetikus, a bölcsődei gyermekorvos, az élelmezésvezető és a bölcsődevezető közös egyeztetésével történik.

A Bölcsődékben minden gyermek családias légkörben, saját képességei szerint fejlődhet, megtapasztalhatja a szabad játék örömét, élmény és fantázia világa gazdagodhat, a bölcsődébe járó gyermekekből, a családjaikkal együttműködve, személyiségi jogaik tiszteletben tartása mellett, a világra nyitott, önálló, a közösségi együttélés alapvető szabályait elfogadó gyermekek nevelésére törekszenek. Az ünnepek megtartása, a népszokások, hagyományok, a múlt értékeinek megőrzése és beépítése a mindennapokba nagyon fontos nemcsak a családok, hanem a Bölcsődék életében is. A játék a gyermek legfontosabb tevékenysége, melyhez biztosítani kell az elmélyült, nyugodt, kreativitást fejlesztő játéktevékenységet, az ehhez szükséges játékeszközöket. Ennek érdekében a 2015. évben is a gyermekek különböző életkorának megfelelő játékok beszerzése folyamatosan a felmerülő igények alapján történt, ezen kívül az egyik játszóudvar megújulására, műfű burkolat kiegészítésére, rollerpálya bővítésére, tornaszoba kialakítására, szivattyú cserére, háztartási nagygépek cseréjére, festésre került sor.

Az Önkormányzat és a bölcsődék nagy hangsúlyt fektetnek nemcsak a felújítási munkálatokra, eszköz beszerzésekre, hanem a szakemberek fejlesztésére is, így a szakemberek folyamatos képzésben részesülnek, amit munkájuk során a kisgyermekekkel való foglalkozások alkalmával hasznosítani tudnak. Ilyen képzések pl. bábjátékozás, zenei képzések, bölcsődei nevelés-gondozással kapcsolatos szakmai ismeretek bővítése, anyanyelvi neveléssel kapcsolatos hasznos ismeretek, gyermekvédelmi képzések, mese módszertani képzés, bölcsődei gyermekétkeztetésről szóló szakmai nap. A munkatársak részt vettek Gyermekvédelmi Tanácskozáson és a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Központ jóvoltából megismerhették a Dévényi terápiát is.

A JEB bölcsődéit - a magas szakmai színvonal elismeréseként - több oktatási intézmény is választotta gyakorlati helyszínének. Fontos, hogy a majdani kisgyermeknevelő kollégák tanulmányaik idején a legmagasabb színvonalú oktatásban részesüljenek, melynek része a megfelelő szakmai gyakorlat. A bölcsődékben dolgozó szakemberek igyekeztek tudásuk és szakmai tapasztalataik átadásával segíteni a diákokat. A JEB-bel együttműködési megállapodást kötöttek az alábbi oktatási intézmények, kisgyermeknevelő szakon tanuló diákjaik részére: Bókay János Humán Szakközépiskola, Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola, EFEB Üzleti Szakképző Iskola, EFEB Felnőttoktatási Központ. Egyéb oktatási intézmények hallgatói számára is gyakorlati helyszínként szolgáltak a bölcsődék, mint pl. ELTE-TOK kisgyermeknevelő hallgatói, Apor Vilmos Katolikus Főiskola hallgatói, de lehetőséget biztosítanak a szakközépiskolák diákjainak önkéntes munkájára is.

A SOTE dietetikus hallgatói rendszeresen látogatnak a Játékvár Bölcsődébe, míg a SOTE védőnő hallgatói a Gyermekkert Bölcsődébe. A Tücsök-lak Bölcsőde konyha részlegének megtekintése céljából a NÉBIH élelmiszerbiztonsági szakembere rendszeresen körbe vezeti a SOTE dietetikus hallgatóit az intézményben.

A 2015. évben megtartotta éves ülését az Érdekképviseleti Fórum, melynek célja a gyermekek érdekeit szem előtt tartva a törvényes képviselők, a JEB és a fenntartó képviselőinek együttműködése a bölcsődei ellátással kapcsolatban felmerülő panasz, probléma esetén. Az ülésen megválasztásra kerültek a Fórum új tagjai és az Érdekképviseleti Fórum szabályzata is felülvizsgálatra került.

A bölcsődei ellátásért a gyermek törvényes képviselőjének térítési díjat kell fizetnie. A térítési díj mértékét önkormányzati rendelet szabályozza. A gyermekvédelmi törvény által adott felhatalmazás alapján 2012. április 01. napjától a bölcsődei gondozás keretein belül az étkezésen felül a gondozás után is térítési díj kérhető.

A 2015. szeptember 01. napjától hatályba lépett új táplálkozási előírások már a hatályba lépés előtt fokozatosan kerültek átültetésre a gyakorlatban, beillesztésre a hétköznapokba, ennek következtében az élelmezés nyersanyagköltsége megemelkedett, az étkezési térítési díj emelésre került. A térítési díj megfizetéséhez a szülők a gyermekvédelmi törvényben meghatározott kedvezményeket vehetnek igénybe 2015. szeptember 1. napjától:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (RGYK) részesülő családok mentesülnek az étkezési díj és a gondozási díj fizetése alól. Számukra a bölcsődei ellátás térítésmentes,
- a 3 vagy több gyermeket nevelő családok mentesülnek az étkezési díj, és a gondozási díj fizetése alól. Számukra a bölcsődei ellátás térítésmentes,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő családok mentesülnek az étkezési díj, és a gondozási díj fizetése alól. Számukra a bölcsődei ellátás térítésmentes,
- azok a családok, amelyekben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át (2015. évben: 89.407,- Ft) mentesülnek az étkezési díj fizetése alól.

Az igénybe vehető kedvezmények változása alapján szeptember hónaptól megszűnt az 50%-os kedvezmény, az ebbe a kategóriába tartozó családok többsége a 100%-os kedvezményt tudta innentől igénybe venni.

Azon családok, ahol az egy főre jutó jövedelem 70.000,- Ft-nál kevesebb, a gondozás térítési díj mentes. Ezen jövedelemhatár felett sávosan került meghatározásra a fizetendő térítési díjak mértéke. A gondozási díj mértékének emelése 2015-ben azon családokat érintette, ahol az egy főre jutó jövedelem meghaladta a 200.000,- Ft-ot.

A JEB által biztosított önként vállalt szolgáltatások

Térítési díj ellenében:

- időszakos gyermekfelügyelet

Térítésmentesen:

- játszóház, - családi délután,
- fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök kölcsönzése,
- prevenciós fejlesztő programok, pszichológus tanácsadás,

- otthoni gyermekgondozás,
- Biztos Kezdet Gyerekház.

Időszakos gyermekfelügyelet
A szülő elfoglaltságának idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét a bölcsőde nyitvatartási idejében. Az időszakosan gondozott kisgyermek felvehető normál bölcsődei csoport üres férőhelyére.
Igénybevevők száma a 2015. évben 43 fő, 2493 órában.
Igénybevevők száma a 2014. évben 50 fő, 4251 órában.

Játszóház – Családi délután
Játszóház, családi délutánok keretében lehetőségük volt a szülőknek a bölcsődei élettel való ismerkedésre, a nagyobb gyermekeknek kreatív foglalkozásokon való részvételre, illetve mozgásfejlesztő játékok kipróbálásra az apróbb gyermekek részére.
A 2015. évben tavasszal és ősszel, szombati napokon 15 óra és 18 óra között, a Babóca Bölcsődében és a Fecsegő-tipegők Bölcsődében került megszervezésre ez a program. A családok körében nagyon kedvelt lehetőség, minden alkalommal kb. 15-16 család vett részt helyszínenként.
A 2014. évben összesen 8 alkalommal, 4 alkalom tavasszal, 4 alkalom ősszel került megszervezésre. Átlagosan 30 család vette igénybe ezt a szolgáltatást.

Fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök kölcsönzése
A hátrányos helyzetű családban nevelkedő gyermek gondozásához szükséges eszközök (pl. légzésfigyelő) kölcsönzésének lehetőségét biztosítja a JEB. A térítésmentes eszköz kölcsönzés lehetőségét szívesen veszik igénybe a józsefvárosi kisgyermekes családok. Általában védőnők, családgondozók vagy a JEB munkatársai ajánlják fel a lehetőséget. Leltáron lévő légzésfigyelőt, babakocsit, hordozható gyerekágyat, vagy adományba kapott kiságyat, babakocsit, etetőszéket, babahordozót lehet kikölcsönözni.

Prevenciós fejlesztő programok, pszichológus tanácsadás
A kisgyermekek fejlődésmenete különböző. A gyermek első három éve, amikor a járás, beszéd, gondolkodás kialakul, nagy fontossággal bír. A nem megfelelő fejlődés következtében a kisgyermekek a későbbiekben beilleszkedési, tanulási zavarokkal küzdhetnek. Különböző fejlesztő tevékenységekkel, prevenciós céllal segíthető a gyermekek átlagos fejlődésmenete. A prevenciós fejlesztő programok előre meghatározott időszakokban a JEB szakmai szervezeti egységeiben működtek.

A mozgásterapeuta szakember a 2015. évben összesen 30 alkalommal mozgásfejlődést elősegítő programot, a logopédus 12 alkalommal beszédfejlődést segítő programot tartott. A szülők és a kisgyermeknevelők számára szóló irodalmi, mese módszertani előadás sorozat 16 alkalommal került megszervezésre. Betegségmegelőzés témában összesen 8 alkalommal, az egészséges táplálkozást elősegítő előadás szintén 8 alkalommal került megtartásra.

A Józsefvárosban működő gyermekfogászati alapellátás szakemberei előadásokat tartottak, illetve szűrővizsgálatokat végeztek a bölcsődékben.

A Gyermekkert Bölcsődében és a Katica Bölcsődében a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Beszédjavító Intézetének szakemberei heti rendszerességgel tartottak foglalkozásokat.

Pszichológus tanácsadás
A kisgyermekek magas színvonalú gondozása és nevelése, az ellátás minőségének javítása érdekében pszichológusi szolgáltatás vehető igénybe minden bölcsődében, havonta előre meghatározott időpontokban. A pszichológus munkájával támogatja mind a bölcsődébe járó családokat, mind a bölcsődében dolgozó szakembereket. A családok támogatása egyéni és csoportos tanácsadás, a bölcsődei dolgozók segítése személyiségfejlesztő és esetmegbeszélő csoportok formájában történik. A program előre meghatározott időszakokban a JEB szakmai szervezeti egységeiben működik. Leggyakrabban felmerülő kérdéskörök:
- szülő-gyerek kommunikáció,
- szülői szerepek,
- gyermeki dackorszak, önállósodás, akarat,
- szobatisztaság,
- alvási és étkezési szokások,
- fontos „lépcsőfokok" a kisgyermek fejlődésében,
- kötődési-leválási problémák, önállóságra nevelés,
- testvérféltékenység.

Otthoni gyermekgondozás
Az otthoni gyermekgondozás alapvető célja, hogy segítséget nyújtson az arra rászoruló családoknak iker szülés esetén vagy ha a szülő betegsége miatt nem képes a gyermek gondozására. A szolgáltatás gyakoriságát és időtartamát a család igényei határozták meg. Otthoni gyermekgondozás szolgáltatás a hét minden napján szükség szerint került biztosításra szakképzett munkatárs segítségével, a családban élő hatéves kor alatti gyermekeket érintve a gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás alapján. A szakmai munka tartalma a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozás-nevelés, felügyelet.
A 2015. évben otthoni gyermekgondozás szolgáltatás nyújtására 1.042 órában 315 alkalommal, alkalmanként 3 óra időtartamban került sor.

Biztos Kezdet Gyerekház (JEB székhelyén)
Az Önkormányzat önként vállalt feladatellátás keretében biztosítja, az elsősorban hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskort még el nem ért gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési megtorpanásokat észlelő, a szülői kompetenciákat erősítő, társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatást. A Biztos Kezdet Gyerekház biztosít a gyermekek számára képesség-kibontakoztató foglalkozást, állapotfelmérést, fejlesztést. A szülők számára biztosítja a foglalkozásokon a gyermekkel együtt történő részvételt, személyiség- és kompetenciafejlesztést célzó, valamint egyéb preventív célú programokon, közösségi rendezvényeken történő részvétel lehetőségét. A helyi szükségleteknek megfelelően a szülők részére védőnői, orvosi, dietetikusi, egyéb külsős meghívott szakemberek általi tanácsadásokat, konzultációs lehetőséget biztosít, szülői csoportos beszélgetéseket szervez. Különböző módszerek alkalmazásával segíti a szülőket, hogy visszajelzéseket kapjanak a gyermekkel való kommunikációjukról, nevelési módszereikről.

A 2015. évben jelentősen bővült a Gyerekház fejlesztő eszközparkja (tornapad, bordásfal, matrac, hinták, szerepjátékok) és lehetőség nyílt az elhasználódott berendezési tárgyak cseréjére is. Beszerzésre került új mosógép, hűtőgép, mikrohullámú sütő, konyhai gépek, hifi, új bútorok, berendezési tárgyak: pelenkázó, előszobafal, polcok, függönyök, szőnyegek. Az egyre fiatalabb korosztály részére új játékok vásárlására is sor került.

A 2015. évi, NRSZH által biztosított fejlesztési támogatás szolgáltatásvásárlás komponensében biztosított 276 000 Ft összegnek köszönhetően intenzív fejlesztő program került biztosításra.

Szeptember 01. és december 31. közötti időszakban a mozgásterapeuta, a gyógypedagógus-logopédus és a pszichológus összesen 24 alkalommal segítette a szülőket és a gyerekeket. A JEB további külső szakembereket biztosított a színvonalasabb szakmai munka megvalósításához: fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, ELTE oktató, orvos, dietetikus, pszichológus, összesen 12 alkalmat finanszírozva.

A 2015. évben a Gyerekházat rendszeresen igénybevevők száma 765 fő volt. Ez átlagosan napi 15,94 fő gyermeket jelent. Az igénybevevő családok nagy része nehéz anyagi körülmények között él, alacsony jövedelemmel és nem megfelelő lakáskörülményekkel rendelkezik. 2014. évben a rendszeresen igénybevevők száma 667 fő volt. Ez átlagosan napi 13,9 fő gyermeket jelentett.

A Gyerekház működésének fontos pillérei a közösségi rendezvények, ezek a mindennapokban a születésnapok, jeles ünnepek megtartását jelenti, a nagyobb szabású rendezvények esetében pedig alkalmat teremt arra, hogy a Gyerekházba nem járó, azt még nem ismerő helyi családok is megszólításra kerüljenek (pl.: közösségi kert gondozás). 2015-ben is megszervezésre került a családoknak az egyhetes magyarkúti nyaralás, mely színvonalas utazást, ellátást és programokat biztosított a résztvevő 12 fő gyermeknek és szüleiknek. Mindennaposak voltak a kirándulások, közös játékok, a részt vevők festettek, főztek, gitár kíséretében énekeltek, a szülők esténként csoportos beszélgetésen vehettek részt. A szélsőségesen meleg időjárás ellenére a program nagyon sikeres volt, a családok élményekkel tele, kipihenten, megerősödve tértek haza.

3.2.2. Gyermekek átmeneti otthona

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti otthona szolgáltatás az ideiglenes jelleggel nehéz helyzetbe került családok gyermekeinek átmeneti gondozását vállalja fel - melynek során az otthonba került 3-18 éves korú, de 2015. áprilisától 0-18 éves korú gyermekek részére teljes körű ellátást, az anyagi lehetőségekhez mérten a kulturálódást, játékot, a szabadidő hasznos eltöltését is biztosítja.

A Gyermekek Átmeneti Otthonának (továbbiakban: Otthon) működési területe Budapest Főváros VIII. kerület közigazgatási területe, valamint Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy férőhely, Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzatával, továbbá Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján egy-egy férőhely biztosított a megjelölt kerületek rászoruló gyermekei részére.

Mivel a bekerülést kiváltó okok egyéniek és sajátosak, a gyermekek beköltözését követően ennek megfelelően egyénre/családra szabottan külön foglalkoznak az egyes esetekkel. Elsődleges feladat a gondozás megkezdésekor a gyermekek biztonságos és megnyugtató elhelyezése, valamint a jogszabályban meghatározott teljes körű ellátás biztosítása – majd a gyermekek családjukba történő hazagondozása.

Az Otthon munkatársainak legfőbb eszközei a klasszikus szociális munka mentén alakulnak; családlátogatások, szülőkkel való személyes konzultációk, egyéni beszélgetések. Az intézmény pszichológusa heti két alkalommal tartózkodik az Otthonban, illetve adott a lehetőség a családterápiát vállalóknak arra, hogy képzett szakemberek segítségével próbálják meg problémáikat felismerni, azokkal megküzdeni.

Általános feladatok

Az Otthonba bekerült gyermekek nagy része továbbra is a Gyermekjóléti Központ kezdeményezése alapján került felvételre, de saját döntésére is kereste már fel a szülő az Otthont, hogy segítséget kérjen, illetve az utóbbi években a Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. kerületi Hivatal Gyámügyi Osztály is irányított családokat az Otthonba. 2015-ben 11 esetben szülő, 1 esetben gyermek, 37 esetben pedig egyéb intézmény kezdeményezte a gyermekek felvételét.

Gondozási napok számának alakulása 2013 - 2015. évben

	2013.	**2014.**	**2015.**
Hónapok	**Gondozási napok**	**Gondozási napok**	**Gondozási napok**
Január	308	179	270
Február	234	207	223
Március	341	325	112
Április	358	327	92
Május	297	338	165
Június	304	303	255
Július	275	248	240
Augusztus	239	197	303
Szeptember	199	263	342
Október	158	320	312
November	142	295	253
December	190	343	266
Összesen:	**3045**	**3345**	**2833**

Gondozásba vett gyermekek számának alakulása 2013-2015. évben

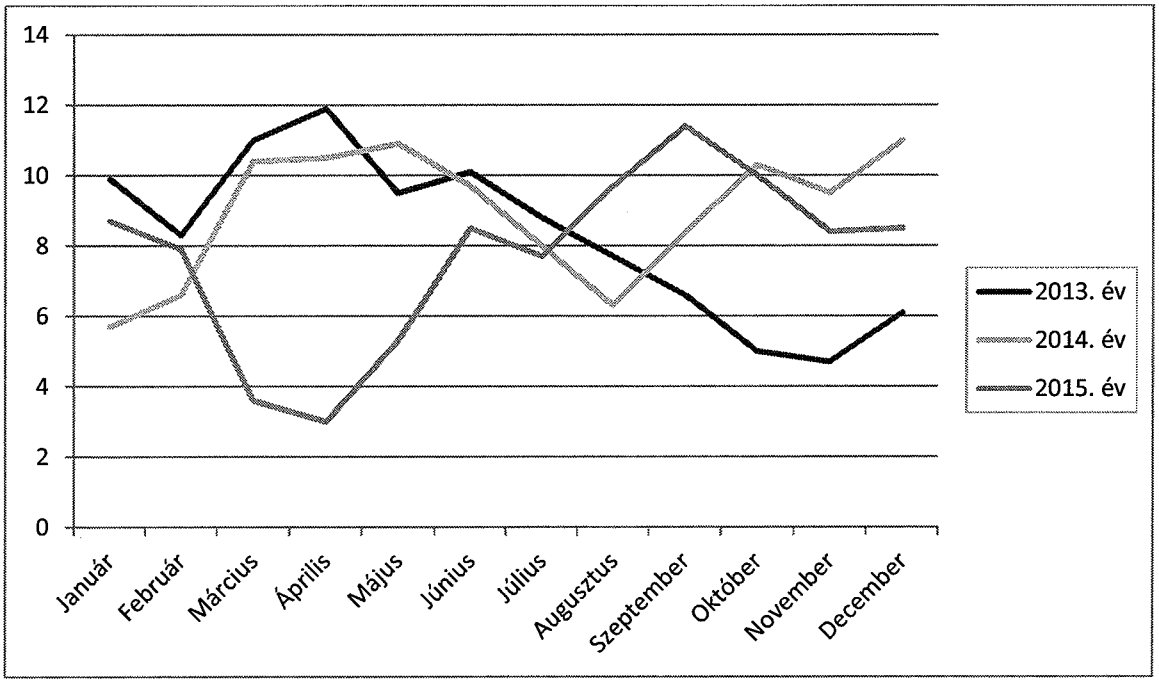

A 2013. évben a gondozási napok száma 3045, ami lebontva egy naptári napra 8,3 fő ellátott gyermek átlaglétszámot jelentett.
A 2014. évben a gondozási napok száma 3345, ami lebontva egy naptári napra 9,0 fő ellátott gyermek átlaglétszámot jelent, mely majdnem 1 fővel magasabb átlaglétszámot mutatott az előző évhez képest, ez a növekedés részben köszönhető a külső kerületekkel kötött ellátási szerződéseknek.
A 2015. évben a gondozási napok száma 2833 volt, mely 12 hónapra vetítve napi 7,76 fő (~8 fő) ellátott gyermek átlaglétszámot jelent, mely az előző évhez képest 1 fő csökkenést mutat, azonban kiemelendő, hogy míg a 2014. évben 38 gyermek állt gondozás alatt, ebből 232 fő gyermek került felvételre, 2015-ben 61 gyermek állt gondozás alatt, melyből 49 fő gyermek került felvételre. Az esetszám az Otthon megalakulása óta nem volt még ilyen magas. Csak Józsefvárosból 49 gyermek került gondozásba –az éves átlaglétszám csökkent, de a gondozásba vett esetek száma rendkívüli mértékben megnőtt az előző évekhez képest – ebből következik, hogy az Otthonba beköltöző gyermekek rövidebb ideig álltak gondozás alatt, azaz az esetek többségében hamarabb kerültek haza szüleikhez.
Az elmúlt két éven belül 16 esetben került ismételten vissza gyermek az Otthon gondozásába.
Az ellátási szerződések alapján bekerülő három kerületből 12 esetben, 8 fő gyermek (5 családból) került gondozásba. Az elhelyezést kiváltó okok közül 2015-ben is magasan az elégtelen vagy megoldatlan lakhatási körülmények vagy a hajléktalanná válás volt, 23 esetben emiatt került a gyermek átmeneti gondozásba. Ezt követte 7 esetben a szülő indokolt távolléte, majd 6-6 esetben a szülők egészségügyi problémái illetve a családi kofliktusok, 2-2 esetben bántalmazás és a gyermek magatartásproblémái, 1 esetben pedig egyéb ok volt a gondozásba vétel kiváltó oka.

A bekerülést kiváltó okokat az alábbi diagramm szemlélteti 2013-2015. évben

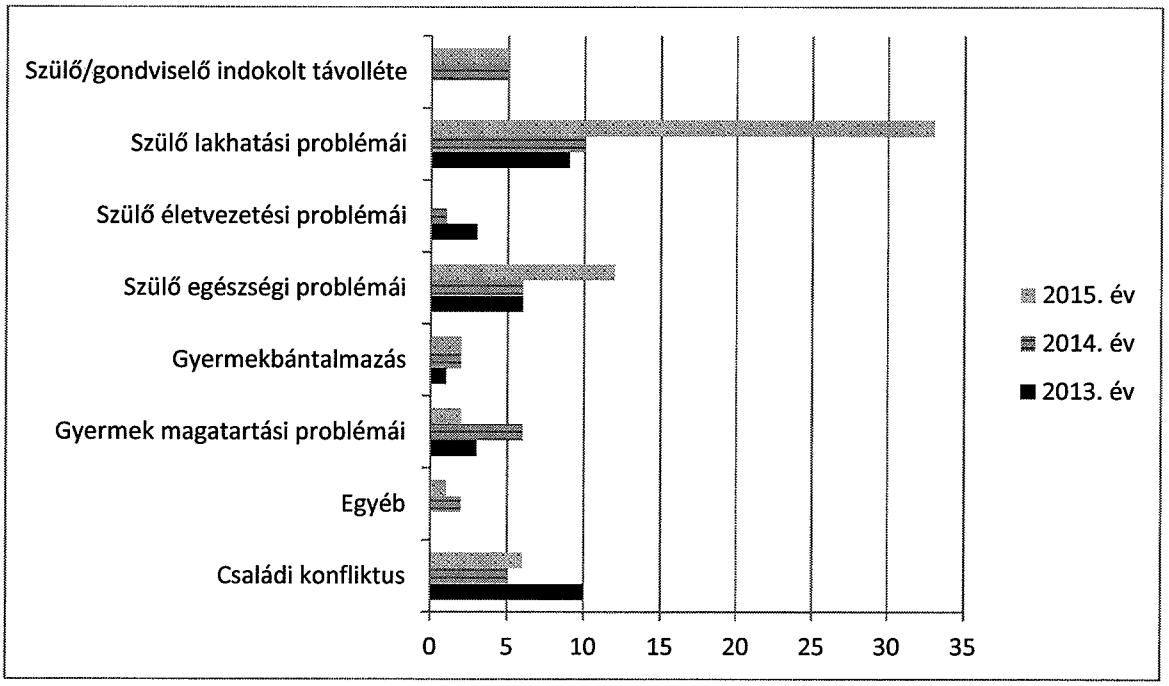

2015-ben 61 gondozottból 12 gyermek került gyermekvédelmi szakellátásba, (ideiglenes elhelyezés, nevelésbe vétel), a védelembe vett gyermekek száma 11 fő.
A gondozásba felvett gyermekek között egyre nagyobb arányúban vannak óvodás- általános iskolás (0-13 éves – 40 fő) és kevesebben a kamaszkorú gyermekek, 3 év vagy az alatti korosztályból 6 kisgyermek részesült átmeneti gondozásban (volt, aki több alkalommal is).

Krízislakások
A 2015. évben is 4 krízislakást tartott fent az Önkormányzat, melyekben a JSZSZGYK rászoruló családok lakhatását biztosítja. Szakmai szempontból életszerű módon biztosítja a lakhatásuk miatt válsághelyzetbe került vagy átmenetileg hajléktalanná vált családok gondozását, lakhatását, 4 hónapos időtartam(ok)ra kötött szállásszerződéssel - maximum egy éven keresztül. A gondozásban töltött időszakban a család előtakarékoskodik, melynek havi minimum összege 35.000-Ft és családgondozói segítséggel felkészül az önálló életvitel kialakítására és a szükséges anyagi erőforrások megteremtésére. A Krízislakásban töltött idő alatt a családnak nem kell fizetnie sem lakbért, sem közüzemi költségeket a biztonságos kimenet és a család anyagi helyzetének megerősödése érdekében. A 4 lakásban 2015. évben összesen 6 család lakott hosszabb-rövidebb ideig, melyből 1 alkalommal került a szerződés idő előtt felbontásra, együttműködés hiánya miatt. Az egyik lakás esetében megtörtént a komfortosítás.

Lélek Program családos közösségi szállás
Az Önkormányzat önként vállalt feladatként, alaptevékenysége keretében fenntartja a 2011. évben indított Józsefvárosi Lakhatási, Életviteli, Lelki-segítségnyújtási, Egzisztenciateremtési Közösségi Programot (LÉLEK-Program), melynek célja a Józsefvárosban hajléktalanná vált személyek komplex rehabilitációja, a hajléktalanságból kivezető út megteremtése, a lakhatási lehetőség fokozatos biztosítása, a hajléktalanok számára visszailleszkedés a munka világába. A feladatellátás 2013. október 01. napjától kiszélesítésre került oly módon, hogy a Program célcsoportja kibővült a Józsefvárosban élő gazdaságilag önálló, a gyermek nevelésére alkalmas és rajtuk kívül álló okból lakhatási krízishelyzetben lévő családokkal. A családok a Szerdahelyi utcai épületben kapnak elhelyezést legfeljebb 1 évig, mely szükség esetén maximum 6 hónappal meghosszabbítható. A Programban részt vevőknek a Programból történő kivezetése érdekében önkormányzati bérlakások kerültek felújításra az Önkormányzat saját forrásából, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásából.

Az ingatlan 3, akár többgyermekes család elhelyezését is lehetővé teszi. A programban résztvevő családok jellemzően a havi jövedelmük 20 %-át, de havonta legalább 10.000 forintot kell hogy félretegyenek (előtakarékosság), az önálló lakáshasználatra történő felkészülés érdekében. A LÉLEK Programban 2015-ben 5 család vett részt, 9 szülő és 12 gyermek.

4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék vonatkozásában történt ellenőrzések:

2015. szeptember 23. napján a Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala közegészségügyi szakemberei a gyermekeknek készült ételek megfelelő energiatartalmának és sótartalmának ellenőrzése céljából mintákat vettek a Gyermekkert Bölcsőde főzőkonyháján. A vizsgálat megállapította, hogy mind az energiatartalom, mind a sótartalom megfelel a hatályos jogszabályokban foglaltaknak.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal a minőségvezérelt közétkeztetés megvalósítását célzó programjának vizsgálata céljából 2015 októberében a Játékvár Bölcsőde főzőkonyháján tesztauditot végzett. A tesztauditon elért eredmény 95%, azaz 5 (jeles) lett.

A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakemberei a tűzvédelmi rendszer felülvizsgálata céljából helyszíni ellenőrzést tartottak a Tücsök-lak Bölcsődében. Az ellenőrzés során feltárt hiányosságok (villamos berendezések tűzvédelmi szabványossági felülvizsgálata, villámvédelem felülvizsgálata) pótlásra kerültek.

2015. október 07. napján a Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatósága a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal kötött BKG-046/0-2013. számú finanszírozási szerződés alapján a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzata fenntartó által 2014. január 01. és 2014. december 31. napja közötti időszakban igénybevett támogatás elszámolása szabályszerűségének, a közölt adatok valódiságának, a felhasználás jogszerűségének vizsgálata céljából a Biztos Kezdet Gyerekház Bp. VIII. szolgáltató székhelyén helyszíni ellenőrzés tartott. Az ellenőrzés során megállapításra került, hogy az elszámolás alapját képező tényleges feladatellátás, továbbá a működési támogatás felhasználása szabályszerűen történt. A Fenntartónak 2014. évre vonatkozó visszafizetési kötelezettsége nem keletkezett.

A Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ- Gyermekjóléti Központ vonatkozásában történt ellenőrzés:

2015. június 29. napján a Budapest Főváros Kormányhivatala helyszíni ellenőrzést végzett a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ székhelyén, illetve a szociális ellátások tekintetében, mely kiterjedt a családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása, fogyatékos személyek nappali ellátása, időskorúak gondozóháza.
Az ellenőrzés során megállapításra került, hogy az intézmény működése megfelel a hatályos jogszabályoknak.

5. *JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA*

Gyermekjóléti szolgáltatás körében:

- Az iskolai szociális munka lehetőségeinek, eszközeinek bővítése (2 álláshely biztosításával),
- prevenciós programok bővítése, specifikusabbá tétele.

Gyermekek napközbeni ellátása körében:

- A bölcsődei ellátás mellett az egyéb ellátás típusokhoz (családi napközi, családi gyermekfelügyelet) való hozzájutás biztosítása.

Átmeneti ellátások körében:

- családok átmeneti otthona férőhelyeinek felülvizsgálata (a családok átmeneti otthona feladat ellátás jövőbeni módjáról a Képviselő-testületnek legkésőbb 2017. év első negyedévében döntenie szükséges tekintettel arra, hogy az S.O.S. Krízis Alapítvánnyal megkötött szerződés 2017. április 02. napján megszűnik. A felülvizsgálat során az önkormányzati fenntartású családok átmeneti otthona létrehozásának kialakítási és fenntartási költségei megvizsgálásra kerülnek).

6. *GYERMEKKORÚ ÉS FIATALKORÚ BŰNELKÖVETÉSEK SZÁMA ÉS OKAI*

A „Bűnmegelőzés és Áldozatsegítés Budapesten, Józsefvárosi Modellprogrammal" című projekt sikeresen működik 2013 tavasza óta, célja, hogy megelőzze az áldozattá válást, illetve hatékonyabbá tegye az áldozatokkal kapcsolatba kerülő szervezetek munkáját. A program összeköttetést biztosít a rendőrség, a kormányhivatalok, az önkormányzatok és a civil szervezetek között. Ennek köszönhetően az áldozat bármelyik szervezetnél kér segítséget, teljes körű támogatást kap. A kerületben kiemelten fontos az idősek, nyugdíjasok mellett a kiskorúak védelme – hiszen ők vannak leginkább kitéve az áldozattá válás veszélyeinek

A program az alábbi prioritás szerint határozza meg a bűnmegelőzés főbb beavatkozási területeit:
- a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése,
- prevenciós tevékenység végzése;
- a potenciális gyermek-, illetve fiatalkorú áldozatok körében;
- a települések biztonságának fokozása;
- az áldozattá válás megelőzése, a bűncselekmények áldozatainak segítése és védelme;
- a családon belüli erőszak megelőzése;
- a bűnismétlés megelőzése.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság VIII. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya, és a Közrendvédelmi Osztály állománya kiemelt figyelmet fordított a 2015. évben is a gyermekek és fiatalkorúak ellen, valamint az általuk elkövetett bűncselekmények gyors lefolytatására, orvoslására. Alapproblémának tekinthető gyermekvédelmi szempontból a tanítási időben és esti órákban csavargó, intézetből és családból tartósan távol lévő gyermekek felkutatása. Fontos az iskolában tartózkodó, de kriminogén faktorok által érintett kiskorúak tanórai keretek között történő megszólítása révén a gyermekek kriminalizálódásának megelőzése. Nagyon fontosak a helyszíni kommunikációk, szükség esetén gyermekjóléti intézkedések, gyámhatósági jelzések, felvilágosítás, megelőzés és rendszeres megbeszélések. A fiatalok többsége jellemzően közterületen, parkokban, pályaudvarok környékén, valamint üzletközpontokban tölti szabadidejét. Az említett helyek a közterületen megvalósuló bűncselekményeknek is gyakori helyszínei.

A kerületi Rendőrkapitányságon az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó a 2013. év óta végzi munkáját, a kerületi szakközépiskolákban bűnmegelőzési órákat tart, a korosztályt érintő veszélyekre, illetve problémákra helyezve a hangsúlyt (közlekedési bűncselekmények, szabálysértések, kábítószer, internet veszélyei).

A kerületi kapitányság célzott programokkal, tájékoztató- és jogpropaganda előadások felhasználásával megismertetik a családon belüli erőszak jellemzőit, részt vesznek a társszervek munkatársainak képzésében, melynek célja, hogy elősegítse a családon belüli erőszak felismerését. A gyermekek nem nyitnak a felnőttek felé egyértelmű segítségkéréssel, olykor még a bizalom kialakulásának esetében sem, ami igen hosszú folyamat eredménye. Speciális játékok segítségével a gyermekek jelzéseket adnak, melyek helyes, pontos értelmezése és lereagálása elengedhetetlen a segítség megadásához.

Nyolcadik alkalommal indult el az Iskola rendőre program, amelynek célja a kisiskolások biztonságos, balesetmentes közlekedésének bővítése, a gyermekek biztonságát veszélyeztető tényezők felderítése és megszüntetése. Minden iskolában kifüggesztve megtalálható az iskola rendőr neve, elérhetősége.

Kerületünkben működik legrégebben az általános iskolás gyermekeket célzó D.A.D.A oktatás, mely 1992 óta folyamatosan a kerület bűnmegelőzési palettáján szerepel, így elmondható, hogy a programon immár több generáció is felnőtt.

Áldozatok és elkövetők
Napjainkban igen gyakori az agresszió a fiatalkorúak körében is. Sajnos a jelenlegi, erkölcsi normavilág igen eltorzult képet ad a 10-18 éves korosztálynak és a nagyfokú szabadságot, melyet idejekorán megkapnak, nem tudják kezelni, a korlátokkal pedig végképp nincsenek tisztában. A családoknak mindig is nagy szerepe volt a gyermekek Én – képének formálásában. Elsősorban a szülők felelőssége, nevelése, iránymutatása és nem utolsó sorban gyermekeiknek nyújtott védelme és szeretete az, amely gátat szabhat, hogy ne váljanak csellengővé, ne nyúljanak kábítószerhez és jogkövető állampolgárokká cseperedjenek. A szülők felelőssége mellett a köznevelési intézményekben dolgozó pedagógusoknak is nagy szerepük van az agresszió, a korai kegyetlenségek kiszűrésére, azok megakadályozására. A kapitányság bűnés baleset megelőzési előadóinak és a közlekedési előadóknak az elmúlt években sikerült nagyon jó kapcsolatot kialakítani az iskolák igazgatóival, a tantestülettel, a kapcsolattartás azóta is folyamatos.

A 2015. évben a kerületi Rendőrkapitányság által egy esetben került sor gyermekkorú személy gyanúsítottként történő kihallgatására rablás elkövetése miatt, pontos számadat a fiatalkorú bűnelkövetőkkel kapcsolatban nem szerepel a nyilvántartásukban, azonban a Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint a felderített bűncselekménye elkövetőinek körülbelül 20%-át a fiatalkorúak alkotják.

A fiatalkorúak bűnelkövetésének okai jellemzően az anyagi haszonszerzés, ennek kiváltó okait a rossz baráti társaságra, családi problémákra, valamint a szociális helyzetükre lehet visszavezetni.

A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számáról, az általuk elkövetett bűncselekmények számáról jelen értékelés elkészítésének időpontjában sem a Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. kerületi Hivatal Gyámügyi Osztálya, sem a Kerületi Rendőrkapitányság nem tudott információt/adatot közölni. A Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. kerületi Hivatal Gyámügyi Osztálya kötelezően minden évben adatot szolgáltat a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számáról, az általuk elkövetett bűncselekmények számáról a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére, mely adatszolgáltatás teljesítése a 2015. évre vonatkozóan még nem történt meg.

Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)
A 2011. évben létrejött Józsefvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum a 2014. év elején újjáalakult azzal a fő céllal, hogy megvédje a fiatalokat a drogoktól és a lehető legkevesebb ember kerüljön kapcsolatba a kábítószerekkel. Szakmailag elismert, nemzetközi programokkal dolgozó független civil szervezetek, alapítványok, egészségügyi szakemberek kerültek bevonásra a KEF munkájába. 2015-ben megalkotásra került Józsefváros 2015-2016. évi kábítószer ellenes stratégiája (továbbiakban: stratégia), melynek főbb alapelvei a gyermekek és fiatalkorúakat érintően:

A józsefvárosi drogstratégia 3 pillére: prevenció + kezelés + kontroll. Cél a droghasználat elkezdésének és terjedésének csökkentése és a droghasználók valódi egészségügyi ellátásban (szakorvosi kezelés, valamint rehabilitáció és re-integráció) részesítése. Ebben nemcsak a drogellenes nevelésnek és bűnmegelőzésnek, hanem a „kontrollnak", azaz a drogkereskedelem megszüntetésének és a kábítószer bűnüldözésnek is fontos szerepet kell játszania.

Drogmegelőzés
A drogmegelőzés a drogfogyasztás elkezdésének megelőzését jelenti.
A primer drogprevenció (elsődleges kábítószer-megelőzés) két pillére a felvilágosítás és a nevelés. Legfontosabb stratégiai elemei: az iskolai drogmegelőzési oktatás, a helyi közösség tájékoztatása (a helyi médiában, szórólapokkal, stb.) és a megfelelő helyi intézmények részvétele (civil szervezetek, rendőrség, ÁNTSZ, háziorvos, gyermekorvos, családsegítő központ, stb.), valamint a családon belüli következetes nevelés a drogmentes, egészséges életmódra.

Az iskolai drogprevenció akkor működőképes, ha a gyerekek időben (azaz mielőtt még elkezdenék a drogo(ka)t kipróbálni), korrekt ismereteket kapnak a kábítószerezés veszélyeiről és rendszeres és szakszerű nevelésben részesülnek, mely alkalmas arra, hogy a kábítószereket elutasítsák és a drogmentes életvitel mellett döntsenek.

A közösségi drogmegelőzés az Önkormányzat és intézményei támogatásával történik, civil szervezetek bevonásával. Ennek eszköze a szabadidős programok szervezése, melynek célja a kerületi lakosok érdeklődésének felkeltése, tájékoztatása, bevonása és összefogása a helyi drogprobléma megelőzése érdekében.

Média részvétele a megelőzésben: Az idők folyamán sok fontos tudósítás, értékes információ jelent meg az újságokban, rádió és televíziós műsorokban, ugyanakkor, sajnos, sokkal több a negatív hatású információ. A pro-drog (azaz a kábítószerek melletti, illetve a droglegalizációt támogató) médiában (egyes on-line hírportálok, blogok) félretájékoztatják a fiatalok tömegeit, lekicsinyelve vagy tagadva a kábítószerezés ártalmait, szakszerűtlen vagy fals információkat közölve. Sőt egyesek népszerűsítik, vonzónak (vagánynak, érdekesnek, stb.) mutatják be a drogfogyasztó életformát. A gyerekek sok mindent elhisznek még, hiszen tapasztalatlanok és így könnyebben akadnak a drogterjesztők (dílerek) horgára és keverednek drogfogyasztó fiatalok körébe. 2002 után prevenció címszó alatt kezdte el a szociális tárcánál az akkori nemzeti drogkoordinátor az ún. ártalomcsökkentő programokat fejleszteni (főként tűcsere) az alacsonyküszöbű szociális szolgáltatások keretében. Az ideirányuló támogatások a primer prevenciós programok rovására történtek. Emellett a tanári továbbképzési rendszer is megváltozott, megszűnt a tanárok továbbképzésében a drogmegelőzési tréningek addigi rendszeres finanszírozási lehetősége. Így a 2002-ig még jól működő, országos szintre fejlesztett iskolai drogprevenciós programok finanszírozás híján rövidesen megszűntek. Ezáltal 2002 után kiesett egy egész generáció az iskola keretei között szervezett felvilágosításból. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy az iskolások sokkal jelentősebb része vált drogfogyasztóvá, mint azelőtt.

Közösségi drogmegelőzés
Az iskolai drogellenes nevelés mellett az Önkormányzat kezdeményezésével és támogatásával folyó közösségi felvilágosításra és megelőzésre is hangsúlyt kell fektetni. Nagyon fontos szerepet kell juttatni az iskolában és lakóhelyen szervezett szabadidős programoknak, különösen a sportolásnak, kirándulásoknak, valamint a kulturális programoknak a családok, gyerekek életében. Az ilyen közösségi programok megelőzik a gyerekek elkallódását, a devianciák kialakulását és manifesztálódását, és elősegítik az egészséges életmód és a helyes szemlélet kialakítását a szegényebb és a tehetősebb családok körében is. Az ilyen programok során, illetve a közvetlen lakókörnyezetben is kialakulnak kisebb emberi közösségek, amelyek sokat tehetnek a drogmegelőzés érdekében (pl. odafigyelés egymás gyermekeire, a rendőrség értesítése a drogterjesztők megjelenéséről, stb.). A bűnmegelőzési programokat is hasonlóan kell kezelni. A józsefvárosi szülők számára rendszeresen tájékoztatást kell adni a drogozás tüneteiről, következményeiről, arra buzdítva őket, hogy forduljanak mielőbb orvoshoz, ha felmerül a gyanúja annak, hogy gyermekeik drogot fogyasztanak. A helyi médiában rendszeresen kell a drogproblémával foglalkozni, odafigyelve az információ szakszerűségére.

Weboldalt kell működtetni a designer drogok kockázataival kapcsolatos naprakész tájékoztatás céljára. Itt kell megadni a kezelési szolgálatok elérhetőségét is.
Tájékoztató listát kell készíteni és naprakészen tartani azokról a drogfüggőség kezelésével, rehabilitációval és re-integrációval foglalkozó fővárosi egészségügyi járóbeteg és fekvőbeteg intézményekről, ahová a józsefvárosi lakos drogfogyasztók detoxikálásra, elvonásra, kezelésre, illetve rehabilitációra orvosi beutalásra kerülhetnek.
Tájékoztató listát kell készíteni és naprakészen tartani a kerületi és környékbeli civil szervezetekről, amelyek a kábítószerfüggők és családjaik számára nyújtanak tanácsadást és segítséget szociális és oktatási problémáik, munkavállalásuk megoldásában.
A Családsegítő Központ keretében javasolt egy olyan önsegítő jellegű, de családterapeuta vagy pszichológus által vezetett hozzátartozói csoport indítása, ahol a drogfogyasztók családtagjai megbeszélhetik problémáikat, tanácsot kaphatnak és lelki támaszt is nyújthatnak egymásnak. A szociális törvényben felsorolt közösségi és alacsonyküszöbű ellátásra a Félúton Alapítvánnyal kötött szerződést az Önkormányzat. Javasolt ezen feladatellátás keretein belül megszervezni ezeket a tevékenységeket is.
Szakemberképzés keretében javasolt a gyermekvédelmi területen dolgozók képzése a családok, illetve a gyermekek kábítószer problémáról, azaz a függőség kialakulásáról, a kezelési, rehabilitációs és re-integrációs módszerekről, valamint a vonatkozó jogszabályokról azért, hogy szakszerűbb tájékoztatást és hatékonyabb segítséget tudjanak nyújtani drogproblémával küszködő ügyfeleiknek.

Hatékony iskolai drogprevenciós program bevezetése a Józsefvárosi Iskolákban
Józsefvárosban a kerület minden általános iskolájában, az összes 5. osztályban (azaz a 10-11 éveseknél) kell elkezdeni az oktatást és azt folytatni a 6-7. osztályokban (illetve az ennek megfelelő középiskolás évfolyamokon). Azoknál a középiskolásoknál, akik eddig ilyen oktatásban még soha nem részesültek, többszöri alkalommal szükséges a megfelelően képzett szakemberekkel való beszélgetés (kognitív megközelítés). Fontos az iskola-pszichológusok hatékony bekapcsolása az iskolai prevenciós tevékenységekbe.
A tanulókat életkoruknak megfelelő módon kell felvilágosítani a kábítószer-fogyasztás kockázatairól és következményeiről (úgy, mint a kínálás elfogadása, próbálgatás, rendszeres fogyasztás, rászokás, függőség, kísérőbetegségek [pszichiátriai megbetegedések, HIV/AIDS, hepatitis B, C, TBC.], tanulmányi eredmények leromlása, iskolakerülés, viselkedési zavarok, „beszerzési" bűnözés, drogterjesztés, stb.). Meg kell a tanulókkal értetni a kábítószer-tilalom indokait és azt is, hogy a függőség milyen gyorsan alakul ki, és hogy azt gyógyítani lehet és kell is.
A fenti tárgyi ismereteken túl, rendszeres oktatás-nevelés formájában viselkedési, személyiségfejlesztő és életvezetési mintákat, gyakorlatokat kell a gyerekek körében kialakítani. Először is meg kell hozni a gyereknek egy helyes döntést, azaz elhatározni, hogy „én XY soha nem fogok drogozni és a testvéreimet, barátaimat sem fogom hagyni, hogy ezt tegyék". Emellett szükségük van olyan nevelésre, mely képessé teszi őket arra, hogy ne hajoljanak meg a negatív csoportnyomás előtt.
Még az általános iskola befejezése előtt el kell sajátítaniuk azt a viselkedési mintát és képességet, hogyan kell az élet nehéz és a krízis helyzeteit kezelni, megoldani (pl. szülők válása, haláleset a családban, szerelmi csalódás, iskolai kudarcok, munkanélküliség), amelyek mindenkinek az életében előfordulhatnak (megküzdési /scoping/ technikák). Meg kell tanulniuk a jó kommunikációt, mivel számos probléma megoldását segíti, ha valaki képes megértetni magát, sőt versenyképessé teszi őket, amikor az iskolából kilépnek a munkaerőpiacra.
Azok a drogprevenciós programok, amelyek a fent nevelési elemeket tartalmazzák, hatékonyak lesznek, nemcsak a kábítószerezés elutasítását illetően, hanem az iskolai teljesítményeket és a tanulók viselkedését tekintve is – ahogyan ezt a korábbi szakmai tapasztalatok és a tudományos értékelések kimutatták.
Javasolt elsősorban az Életvezetési ismeretek és készségek program bevezetése a józsefvárosi általános iskolákban, valamint a DADA program alkalmazása is.

Civil szervezetek a KEF munkacsoport tagjai között 2015. évben:
- Megálló Csoport Alapítvány
- Kapocs Ifjúsági Szolgálat
- Magyar Emberi Jogvédő Központ Alapítvány
- Józan Babák Egyesület
- S.O.S. Egyesület a Szenvedélybetegekért
- Roma-Magyar Kézfogás Közhasznú Alapítvány
- F.E.C.S.K.E. Közhasznú Egyesület
- Emberbarát Alapítvány
- Országos Doktori Tanács
- Heim Pál Alapítvány
- Váltó-sáv Alapítvány

A KEF 2015. évben megkezdte a stratégia végrehajtását, ennek keretében 2015. május 26-29. és 2015. augusztus 25-28. napján óvodapedagógusok és általános iskolai nevelők, 30-30 fő részére tartott Életvezetési ismeretek és készségek című 40 órás személyiségfejlesztő, drogprevenciós célú továbbképző műhelymunka valósult meg. A képzés helyszíne a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium volt. Továbbá 25 000 db információs szórólap készült a droghasználat és drogszemét észlelése és jelzése témakörben, melyek a közösségi drogmegelőzés tevékenység keretében a kerület lakossága részére került szétosztásra tájékoztató jelleggel.

Emellett a KEF szervezésében különböző előadások és konferenciák igyekeztek rávilágítani a kábítószerek okozta problémakörre. A kerületi tanárok részére szervezett konferencia különböző – elsősorban jogi, közbiztonsági és orvosi – aspektusból közelítette meg a problémakört annak érdekében, hogy a pedagógusok autentikus forrásból szerezzenek naprakész információkat a kábítószerügy aktuális kérdéseiről és kihívásairól. Míg a családgondozók számára szervezett bemutatkozó előadás elsődleges célja az volt, hogy a családsegítő kollégák megismerkedjenek a Józsefvárosban e területen működő szervezetek programjaival és szakembereivel, és fordítva.

7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

7.1. Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ és a civil szervezetek közötti együttműködés

A JSzSzGyK napi szinten használja a gyermekek, családok segítése során a civil szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat, elsősorban közvetítői tevékenységük során.
A civil szervezetekkel történő jelentősebb együttműködések az alábbiak:

A Magyar Vöröskereszt kerületi irodája 363 család részére adományozott élelmiszercsomagot, melyet különböző tartós élelmiszerekből és tisztítószerekből állítottak össze.
Az Eranus Alapítvánnyal továbbra is szoros a JSzSzGyK együttműködése. Számos esetben nyújtottak segítséget tárgyi eszközök, tartós élelmiszerek beszerzésével, továbbításával, a gyógyszer kiváltásával, valamint a felhalmozódott díjhátralék részletfizetéséhez szükséges első törlesztő részlet kifizetésével.
Az Üdvhadsereg Szabadegyház Magyarország szervezetétől ebben az évben 20 fő kapott adományt, melyet egy színvonalas bábelőadás megtekintése után vehettek át az ügyfelek.

A Magyar Református Szeretetszolgálat felajánlásaként 30 család részesült családonként 30 kg burgonya adományban.
A Heti Betevő Egyesület felajánlásának eredményeképpen 2015. május 31-től minden hét vasárnapján 100 adag étel került kiosztásra. Az egy tál meleg ételhez házi készítésű süteményt és friss gyümölcsöt is kaptak a családok, valamint közösségi programokat szerveztek a gyerekeknek.
A nyári napközis tábor és az egy hetes tatai tábor, valamint a Mikulás ünnepség lebonyolításához nagy segítséget nyújtottak és adományukkal segítették a gyermekeket az alábbi szervezetek: Magyar Élelmiszerbank Egyesület, OTP Bank Nyrt, Játéknet, CBA, Freshka Design, Alexandra Könyvkiadó, valamint az ICO- Író és Irodaszereket Gyártó és Forgalmazó Zrt.
A kerületben található Cvikker Optika az előző évhez hasonlóan több esetben (4) nyújtott segítséget rászoruló gyermekek szemüvegének ingyenes elkészítéséhez.
A Karácsonyi ünnepekhez közeledve a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitánysága is gyűjtést szervezett. Adományukat a kerületünkben élő rászoruló gyermekeknek ajánlották fel, melynek közvetítésében a Gyermekjóléti Központ segédkezett.
Szintén jó a kapcsolat az S.O.S Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthonával, akik a meglévő együttműködési megállapodás alapján maximum 4 fős családnak tudnak átmeneti lakhatási megoldást nyújtani.
Szabadidős programok szervezése, illetve lebonyolítása során együttműködtünk a Fido Szabadidő Központtal, valamint a Kesztyűgyár Közösségi Házzal.

7.2. Kapocs Ifjúsági Önsegítő Szolgálat

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2006. augusztus 11. napján együttműködési megállapodást kötött a Kapocs Ifjúsági Önsegítő Szolgálat Alapítvánnyal (továbbiakban: Alapítvány). A megállapodás 15 év időtartamra jött létre, melyben az Alapítvány vállalta a Gyvt. 40. § (1) bekezdésében megfogalmazott speciális szolgáltatások, programok területén nyújtott személyi és tárgyi szolgáltatásokat az Budapest VIII. kerület területén élő veszélyeztetett fiatalok számára. Az Alapítványt látogatók túlnyomórészt jelenleg komoly alkalmazkodási problémákkal küzdő, nagyrészt VIII. kerületi tizenéves roma fiatalok, akik leginkább az utcán, a környék különféle terein, nagyobb bevásárló központokban, nagy ritkán egymás otthonaiban töltik szabadidejük javát, akik utcaléte intenzív és konkrét (kriminális) veszélyeket hordoz. Nagyrészük helyzete labilis egzisztenciával, gyakori elutasítással, szinte naponta megélt kirekesztettséggel, makacs megoldatlannak megélt problémákkal jellemezhető. Jelenlétük a szervezet életében szituatív és személyfüggő, részvételük a szervezet segítő tevékenységében alkalmi. Jövőképük irracionális, és rövid távú, a felnőtt világ számukra kifejezetten barátságtalan, erősen hatnak rájuk a kriminális vonzások. Egymás közötti viszonyuk rendezetlen, ellentmondásos, gyakran indulatokkal terhelt. Általában kevés új kapcsolatot teremtenek, többen könnyen és végzetesen elszigetelődhetnek. Jó néhányan közöttük igen sérülékenyek és könnyen feladhatják. Az Alapítvány látogatóinak zöme a szervezethez kapcsolódás ideje alatt vált iskolát, és vannak közöttük, akik éppen arra készülnek, hogy elhagyják az otthonukat, családjuk problematikus, legtöbbjük számára fokozottan nehéz feladat a leválás. A legtöbb fiatal a szervezetbe érkezése idején találkozik először a munka világával, próbálgatja, vagy adja fel elképzeléseit, céljait, szerencsés esetben, keres újabb megoldást, mindezek mellett ugyanakkor többen sodródhatnak megoldhatatlannak megélt konfliktusok között, magányosan.

A fiatalabb látogatók számára népszerű közösségi színteret, elfoglaltsági lehetőséget működtet az Alapítvány, másrészt a nagyobbak számára létrejött egy probléma és feladatvezérelt segítő találkozási rendszer. A legfontosabb tartalmi területeken (munkahely-keresés, tanulási zavarok, kriminális, kábítószer-fogyasztási problémák kezelése, társas és családi konfliktusok feldolgozása) az elmúlt esztendőben is számos segítő kapcsolatot teremtettek, aminek következtében sokaknak nyújtottak segítséget, illetőleg számos fiatal esetében életvezetési nehézségeinek mérséklésében, megelőzésében, illetőleg fejlesztésében vettek részt. Újabb tizené-

vesek is megjelentek az ügyfélkörben, ami arra enged következtetni, hogy a fiatal célközönség körében megőrizte az Alapítvány kissé meg is erősítette alapvető segítő, támogató szerepét. Egy időre a Mátyás térről a Kálvária térre került át a szolgáltatás, tekintettel arra, hogy egy nyári felhőszakadás következtében a víz elöntötte a Kapocs irodát, ez a megszokott látogatási gyakorlatot felborította, mely által sok alkalmi látogató kikerült az Alapítvány látókköréből, ugyanakkor a Kálvária térről számos új látogató jelent meg.

Túlnyomórészt a korábban kialakult látogatói körök jelentek meg 2015-ben is egyrészt a nem ritkán indulatokkal telített, esetenként elhanyagolt, alkalmazkodási problémák között felnőtté váló nyolc-tizennégy évesek laza kötődésű társas világa, másrészt a nagyobbak (tizennégy évnél idősebbek) intézményesen nehezebben elérhető, a különféle szocializációs veszélyekkel, kriminális kockázatokkal szemben gyenge mentális védelemmel rendelkező fiatalok sajátos társas alakzatai.

A Kálvária térre áttelepített (kényszerült) szolgáltatás következtében megjelent egy újabb társas világ, mely sokban hasonlít az előzőkhöz, ugyanakkor kiemelendő, hogy eltérő indíttatásból de mindannyian kötődnek a helyhez. Ezen csoport látogatóira jellemző, hogy funkcionálisabbak voltak, gyakran egy – egy konkrét ügy/ probléma megoldása miatt kértek segítséget. (albérlet keresés, családi konfliktus, munkahely keresés).

A kerületben élő fiatalok, nehezen befogadó világot képeznek, akik az érkezőket barátságtalanul fogadva terüket, érdekeiket fenyegetettnek érzékelve, időnként többletfeszültséget generáltak, amellyel kapcsolatban alkalmanként többletfeladatot jelentettek. Meghatározó feladatuknak tartják, hogy az Alapítvány összetett működését elősegítő, sokfunkciós térben, az Alapítvány irodájában a fiatal látogatók, leginkább a környéken élő tizenévesek továbbra is helyet találjanak, lehetővé téve ezáltal, hogy a hozzájuk fordulók az eddig igénybe vett (utcai) terek és helyszínek kockázatainak minimalizálásával az Alapítvány helységében is ápolhassák a kapcsolataikat, itt találkozhassanak.

Szolgáltatásjellegű tevékenység
Információs feladatok, mellyel folyamatosan a fiatalok tényleges helyzetére, törekvéseire összpontosítva azokat a konkrét és aktuális segítő információkat, különféle ismereteket, konkrét megoldási lehetőségeket igyekeztek gyűjteni és az érintettek számára hozzáférhetővé tenni, amelyekre a visszajelzések alapján a legnagyobb szükség van. A leggyakoribb megkeresések különféle egészségügyi (betegségek, fertőzés veszély), kábítószerekkel, családdal és családalapítással kapcsolatosak voltak.

Összetett támogató feladatok
Sajátos mentálhigiénés megelőző programként időszakonként non direkt foglalkozások, melyek során azoknak az ismereteknek és információknak a kiegészítése vagy korrigálása történik, amelyek a látogatók egészségével, aktuális állapotával függnek össze, illetőleg különféle élettani veszélyek elhárítása érdekében szükségesek számukra. Rendszeres, szinte napi gyakorlattá vált a hivatalos ügyintézésbe bevonó/felkészítő tevékenység: hogyan kell személyes iratokat igényelni, hivatalos beadványt megszerkeszteni, megfogalmazni.

Koncentrált programok
A szervezet folyamatos működése, különféle szintű segítő és támogató tevékenysége során nyílt, éles formájában találkozhattak mindazokkal az ismétlődő, konfliktusokkal és nehézségekkel teli, ugyanakkor érdemi, valóságos perspektívák nélküli mikro-viszonyokkal, amelyekkel a fiatalok gyakorlatilag napról napra együtt élnek, és amelyek erőteljesen befolyásolják, megterhelik a felnőtté válásukat.

Az Alapítvány folyamatosan igyekszik a hozzájuk fordulóknak a folyamatos és növekvő kiadásaik fedezésére, információs és segítő, támogató feladataik révén rövid távú munkalehetőségeket keresni és találni, melyben nagy segítséget nyújtott a 2013 decemberében az MNP3 program keretében indult Diák mentorálás című, a fiatalok munkavállalását elősegítő, összetett szakmai feladatrendszer, mely év végén befejeződött.

Összegzés
Az Alapítvány irodáját a 2015. évben átlagosan 12-20 fő látogatta, éves szinten változó gyakorisággal becsülten 300-400 fiatal fordult meg összesen. A segítő találkozások száma 1500-2000, melyek közül 350-400 alkalom jelentett súlyosabb, komolyabb következményekkel fenyegető problémát. A segítő tevékenységek nagy része az irodán kívül, az érintett fiatalok más módon megközelíthetetlen színterein zajlottak.

7.3 Magyar Testgyakorlók Köre (MTK)

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2015. június 02. napjától határozatlan időre együttműködési megállapodást kötött az MTK – val. Az együttműködés keretében az MTK az alábbiakat vállalta:

- elősegíti a józsefvárosi lakosság mind szélesebb rétegének ösztönzését a sportolásra, a rekreáció és az egészségmegőrzés céljából. Elősegíti az egészséges, mozgás gazdag életmód iránti igény felkeltését, az egészségmegőrzés fontosságának elismerésére irányuló szemléletformálást,
- a hátrányos helyzetűek, a nők, valamint a családok sportolási lehetőségeit oly módon támogatja, hogy az Önkormányzattal előre egyeztetett igények és időpontok alapján biztosítja az MTK sporttelepeinek területén lévő sportolási lehetőségek térítésmentes igénybevételét,
- azon józsefvárosi iskolákban, ahol igény merül fel arra, hogy a tanrendben szereplő testnevelés órák szakmai koordinációjában szakemberei segítséget nyújtsanak, ott előzetes egyeztetés alapján az MTK erre térítésmentesen lehetőséget biztosít,
- egyhetes nyári, tehetségkutató sporttábort tart több sportág vonatkozásában az MTK üzemeltetésében lévő Lantos Mihály Sporttelepen. 10 fő hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló józsefvárosi gyermeknek ingyenesen biztosítja a nyáron megrendezésre kerülő, egy hétig tartó sporttáborban történő részvételt előre egyeztetett időpontban,
  - a női labdarúgó szakosztálya utánpótlását elsődlegesen a józsefvárosi sportoló, tehetséges gyermekek közül választja ki, valamint a többi sportágban kiemelkedően teljesítő gyermekek előnyt élveznek az adott sportág szakosztályának utánpótlás választása során,
  - a labdarúgó szakosztály - nem kiemelt - női bajnoki-, és kupamérkőzésein 25 db ingyen jegyet bocsát a kerületi iskolás gyermekek és/vagy kísérőik rendelkezésére
  - az alábbi szakosztályok nem kiemelt mérkőzésein szakosztályonként 20 db ingyen jegyet bocsát a józsefvárosi családok és a felnőtt lakosság rendelkezésére, melyek az Önkormányzat által meghatározott jelentkezési rendszerben kerülnek felhasználásra.

  a) kézilabda (női),
  b) kosárlabda (férfi),
  c) kosárlabda (női),
  - a női labdarúgó, valamint karate, taekwondo, illetve egyéb harcművészettel foglalkozó szakosztályai az általuk meghatározott időpontban nyilvános edzéseket tartanak, melyen kizárólag a józsefvárosi lakosok vehetnek. részt, előzetes egyeztetés szerint.
  - aktívan részt vesz a kerületi drogstratégia megvalósításában, a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok szerhasználatának megelőzését és csökkentését célzó közösségi alapú tevékenységek végrehajtásában.

7.4. Félúton Alapítvány

A Budapest Józsefvárosi Önkormányzat a Félúton Alapítvánnyal személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásra, azon belül szenvedélybetegek közösségi ellátására, mint kötelező önkormányzati feladatellátásra, 2007. december 15. napjától határozatlan időtartamra ellátási szerződést kötött, mely 2014. január 01. napjától kibővítésre került szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása feladatellátással is. Az Alapítvány azokkal az életvitelszerűen a VIII. kerületben élő szenvedélybetegekkel (alkohol-, kábítószer-, illetve gyógyszerfüggőséggel küzdő személyek), foglalkozik, akik mentális és szociális helyzetük javítása érdekében elsősorban saját otthonukban, lakókörnyezetükben igényelnek segítséget. A kliensek állapotának jobbá tétele céljából felkerestek civil, önkormányzati és egyházi szervezeteket, intézményeket a gyorsabb és hatékonyabb segítségnyújtás érdekében, ahol lehetőség nyílt, együttműködési megállapodást kötöttek, illetve újították meg.
A kliensek állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, gondozása mentén sok esetben sikerült megtartani a meglévő állapotot és elkerülni a krízishelyzet kialakulását. A kliensek egy részénél csökkent a kórházba kerülés gyakorisága, növekedett a szermentesen töltött időszakok hossza. Az alacsonyküszöbű ellátást igénybe vevők közül több személyt is sikerült a nappali ellátásba integrálni, mely szintén nagy előrelépés a gondozást illetően.

A Félúton Alapítvány a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátáshoz kapcsolódóan az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- Pszicho-szociális intervenciók,
  - konzultáció, tanácsadás,
  - életvezetés segítése,
  - jogi információátadás,
  - szociális/egészségügyi ellátáshoz való juttatás segítése,
  - álláskeresés segítése, álláskeresési tanácsadás,
  - klubszerű szolgáltatás.
- Információs felvilágosító szolgáltatások,
  alapvető információkhoz való hozzáférés minden érdeklődő számára telefonos vagy személyes tanácsadás keretében.
- Megkereső munka,
  az ellátási területen élő vagy életvitelszerűen tartózkodó, vagy az ellátási területen megjelenő – segítő intézménnyel kapcsolatot nem tartó egyénekkel történő kapcsolatfelvétel.
- Drop In „toppanj be központ".
  elsősorban szerhasználó szenvedélybetegek számára minimális elvárások mellett biztosít melegedőt, pihenési, józanodási lehetőséget, folyadékpótlást és élelemhez jutást biztosítanak.

7.5. Önkormányzati pályázatok

Az Önkormányzat 2015. évi civil, sport és egyházi pályázat keretében támogatott kerületi szervezeteket a lakosok részvételével megvalósuló szabadidős programok megvalósítása érdekében:

Szervezet neve	Pályázat célja	Támogatási összeg
Giusto-Kamara Művészeti Közhasznú Nonprofit Kft.	Ifjúsági hangversenyek szervezése	100.000,- Ft

Ferencvárosi Football Club	Edzőterem kialakítása elsősorban a 8. kerületi lakosok, illetve sportolók, sportolni vágyók részére az egészséges életmód kialakítása érdekében	400.000,- Ft
Pázmány Péter Ifjúsági Egyesület	Nyári cserkésztáborok szervezése	500.000,- Ft
Nagycsaládosok Józsefvárosi Egyesülete	Családos tábor szervezése Gyomaendrődön	200.000,- Ft
Közös Esély Egyesület	Fogjuk meg egymás kezét óvodai program magvalósítása 4 kerületi óvodában	400.000,- Ft
Megálló Csoport Alapítvány	Szenvedélybeteg fiatalok Speciális Oktatási Programja	300.000,- Ft
Józsefvárosi Szabadidős Egyesület	Tanoda működtetése Józsefvárosban (korrepetálás, képességfejlesztés, családsegítés mentorokkal, előadások szervezése)	1.000.000,- Ft
Fúvós Hangszerész Céh Egyesület	Rézfúvós koncertsorozat gyerekeknek 8 állomással.	350.000,- Ft
Üdvhadsereg Szabadegyház Magyarország	Gyermekek étkeztetése, belépők vásárlása	250.000,- Ft
Budapest Józsefvárosi Református Egyházközség	Madarásztábor Seregélyesen 30 fő részvételével	400.000,- Ft
Budapest Külső-Józsefvárosi Református Egyházközség	Kulturális programok, adventi zenés istentiszteletek megtartása, gyermekek, idősek karácsonyi ünnepségének szegszervezése, ajándékozás	350.000,- Ft
Jézus Társasága Alapítvány	Családi tábor szervezése Kismagoson	250.000,- Ft

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat 2015. évi gyermekvédelmi beszámolóját a Képviselő-testület ...../2016. (V.05.) számú határozatával elfogadta.

Budapest, 2016.